

2019

Jaarverslag

Stichting Vrienden van De Hoop

Vrienden van **De Hoop**

Stichting Vrienden van De Hoop
Provincialeweg 122
3329 KP Dordrecht

Telefoon: (078) 6111 355
Email: info@vriendenvandehoop.nl
Website: www.vriendenvandehoop.nl

Bankrekeningnummer:
NL06.INGB.00.00.38.38.38

Kamer van Koophandel Rotterdam:
nr. 41118128

Inhoudsopgave

Vrienden van De Hoop in één oogopslag	4
Wie zijn wij?	6
Voorwoord.....	8
De organisaties en mensen die geholpen werden.....	9
Activiteiten in 2019.....	30
Financiële resultaten 2019.....	37
Communicatie met belanghebbenden	40
Bestuur en directie.....	42
Interne organisatie.....	43
Verantwoordingsverklaring.....	44
Vooruitblik 2020-2021	47

Jaarrekening

Balans per 31 december 2019	52
Staat van baten en lasten 2019.....	54
Kasstroomoverzicht.....	56
Lastenverdeling.....	58
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	60
Toelichting op de balans per 31 december 2019	65
Toelichting op de staat van baten en lasten 2019	74

Overige gegevens

Vaststelling jaarrekening	81
Controleverklaring.....	82

Bijlagen

1. Specificatie van de materiële vaste activa
2. Overzicht van de financiële vaste activa
3. Specificatie giften, bestemmingsfondsen en bijdragen
4. Verschillenanalyse

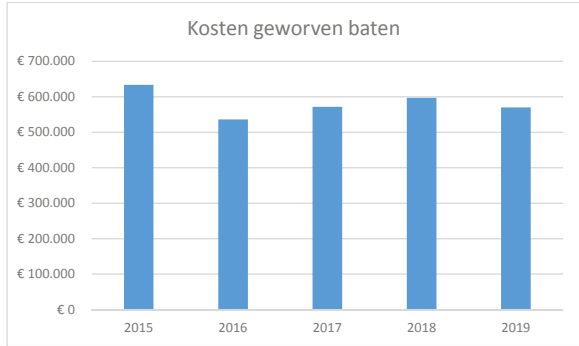
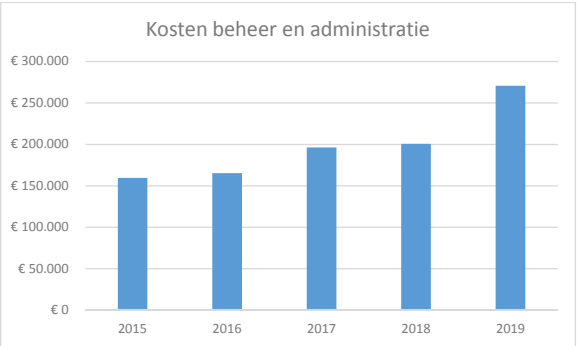
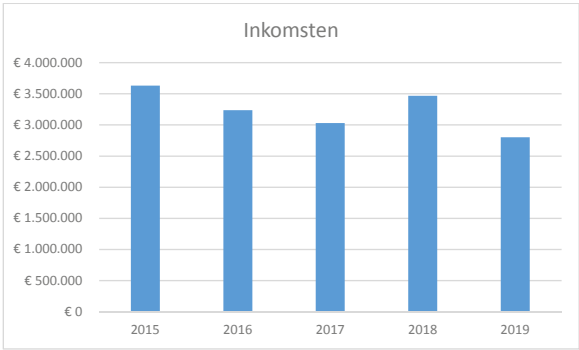
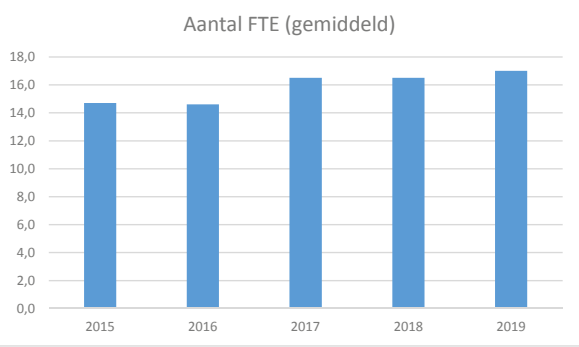
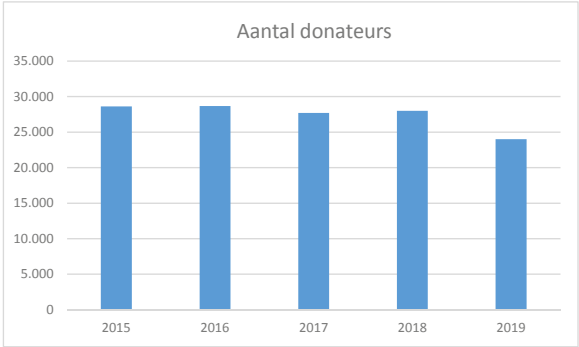
Vrienden van De Hoop in één oogopslag

Stichting Vrienden van De Hoop ondersteunt het werk van De Hoop en gelieerde stichtingen met giften, verhuur en beheer van gebouwen en met expertise op het gebied van (onder andere) communicatie.

Stichting De Hoop is een christelijke ggz-instelling die op betrokken en deskundige wijze kinderen, jongeren en volwassenen met psychische of verslavingsproblemen wil helpen tot herstel te komen. Dat herstel vindt plaats op vier gebieden: in relatie tot zichzelf, de ander, de schepping en God. De Hoop

wordt geïnspireerd door de kracht van het Evangelie. Door de Bijbelse opdracht is er de rotsvastе overtuiging dat er altijd hoop en perspectief is. De Hoop helpt mensen op weg naar een nieuw leven. De Hoop heeft haar hoofdvesting in Dordrecht. Daarnaast is De Hoop onder

andere actief in Amersfoort, Houten, Rotterdam, Veenendaal en Vlissingen. De missie van De Hoop is het uitvoeren van de Bijbelse opdracht in Spreuken 24 vers 11 (Statenvertaling): "Red degenen, die ter dood gegrepen zijn, want zij wankelen ter doding, zo gij u onthoudt."

Wie zijn wij?

Stichting Vrienden van De Hoop, opgericht in 1977, heeft als belangrijkste doelstelling om Stichting De Hoop en aan haar gelieerde stichtingen te ondersteunen, in het bijzonder de zorg- en hulpverlening die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid wordt vergoed.

Dankzij de giften van tienduizenden particulieren, honderden kerken en gemeenten, scholen en honderden bedrijven kan Vrienden van De Hoop financiële ondersteuning bieden, gebouwen ter beschikking stellen en expertise leveren (onder meer op het gebied van communicatie).

Vrienden van De Hoop is een zelfstandige stichting, met een eigen onafhankelijk bestuur, en maakt geen deel uit van Stichting De Hoop of van andere stichtingen.

Wat doen wij?

1. Financieel ondersteunen van zorg- en hulpverlening.
Vrienden van De Hoop ondersteunt een grote diversiteit aan activiteiten

van De Hoop en gelieerde stichtingen die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid worden vergoed, waaronder:

- Inloophuizen in Dordrecht, Katwijk en Vlissingen
- Opvang voor kinderen van ouders die bij De Hoop zijn opgenomen
- Werkervaringsplaatsen voor cliënten
- Bijbels voor cliënten, lofprijsavonden, themaconferenties, pastoraat, toerusting
- Preventielessen op scholen
- Anonieme online chatmogelijkheid voor kinderen en jongeren
- Opvang van vrouwen die uit de prostitutie willen stappen

2. Vrienden van De Hoop voert zelf ook een aantal activiteiten binnen haar doelstelling uit, waaronder:

- Begeleiding van werkervaringsdeelnemers
- Voorlichting in kerken en via het magazine HOOP
- Beschikbaar stellen van gebouwen voor activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen

3. De voorlichtende en fondsenwervende activiteiten van Vrienden van De Hoop bestaan onder meer uit:

- Drie maal per jaar magazine HOOP
- Fondsenwervingsbrieven, digitale nieuwsbrieven en gebedspunten
- “Verhalen van Hoop” op YouTube
- Presentaties en voorlichting in kerken en gemeenten, tijdens beurzen en evenementen, bij ontvangsten en rondleidingen en tijdens de Dag van Hoop
- Telefonische contacten
- Sponsorfietstochten Cycle for Hope
- Sponsorwandeltochten en -runs Vrouwen lopen voor Vrouwen
- Bijeenkomsten voor Zakenvrienden

Vertrouwen

In dit jaarverslag kijken we met dankbaarheid terug op het jaar 2019.

We mochten weer – samen met u – geven om mensen die verlangen naar een nieuw leven. Soms is dat verlangen heel zichtbaar aanwezig, bijvoorbeeld tijdens de christelijke themaconferenties die een paar keer per jaar voor cliënten worden georganiseerd in ons gebouw op Dorp De Hoop. Daar zien we telkens hoe tientallen mensen voor het eerst of opnieuw hun hoop op Jezus Christus willen vestigen. In andere gevallen is dat verlangen meer op de achtergrond aanwezig. Bijvoorbeeld bij mensen die onze Inloophuizen in Dordrecht en Vlissingen bezoeken. Zij zijn soms het vertrouwen in de samenleving en de formele zorg helemaal kwijtgeraakt. Door de gastvrije gezelligheid en warmte van de Inloophuizen hopen we bij de honderden bezoekers dat verlangen naar nieuw leven te kunnen aanwakkeren.

Mede dankzij uw inzet als vrijwilliger, als deelnemer aan onze evenementen, als bidder, als sponsor en als donateur, konden we nog tal van andere projecten mogelijk maken (u leest hierover op de pagina's 9-29). Heel hartelijk dank hiervoor!

We mogen dit alles – samen met u – doen in het besef dat we in alles afhankelijk zijn van God. In dat “vertrouwen in de Hoogste” hopen we met u te blijven werken en werven.

Ook in moeilijke tijden gaat Gods werk onverminderd door. Juist voor mensen die bijzonder worden getroffen, fysiek of mentaal, is ons gebed dat ze de hoop buiten zichzelf zoeken en het Nieuwe Leven vinden. Het Leven dat in onze Ene Hoop (Efeze 4:4) te vinden is.

Wij zien dus – samen met u – in vertrouwensvolle verwachting uit naar het komend jaar.

C.M. Kloet,
Voorzitter Bestuur Vrienden van De Hoop

De organisaties en mensen die geholpen werden

Vrienden van De Hoop stelt zich in het bijzonder ten doel om activiteiten van De Hoop ggz en gelieerde stichtingen te steunen die een aanvulling vormen op de ‘reguliere’ ggz-zorg. Dit hoofddoel bestaat uit twee pijlers. Ten eerste streeft Vrienden van De Hoop ernaar om cliënten tijdens de periode dat zij reguliere ggz-zorg ontvangen aanvullende zorg te bieden, die hen helpt “op weg naar een nieuw leven” (zoals bijvoorbeeld op het gebied van geestelijke verzorging, door het aanbieden van opleidings- en werkervaringsplaatsen en door het bijdragen aan kinderopvang voor ouders met jonge kinderen). Ten tweede is het streven om de ‘keten’ van preventie tot en met nazorg in stand te houden. Dat gebeurt onder meer door bijdragen aan het voorlichtings- en preventiewerk van Terwille en Voorkom!, de laagdrempelige, anonieme eerste lijnszorg via de Inloophuizen en het werk van Chris tot en met de zelfhulpgroepen van Stay Clean.

In 2019 is het wederom gelukt om een zodanige bijdrage aan deze activiteiten te leveren, dat de continuïteit van de aanvullende zorg tijdens de reguliere ggz-zorg kon worden gecontinueerd. Hetzelfde gold voor het in stand houden van de genoemde ‘keten’. Dankzij de bemoedigende financiële resultaten in 2019 konden alle activiteiten en projecten van De Hoop ggz en gelieerde

stichtingen volledig conform de begroting worden gefinancierd.

Welke organisaties precies met welke financiële bijdrage zijn geholpen in 2019 en wat daarmee kon worden gerealiseerd, leest u in dit hoofdstuk.

In 2019 is in totaal € 1.198.513 financieel bijgedragen aan tal van activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen die niet of slechts gedeeltelijk door verzekeraars of de overheid worden vergoed, waaronder:

- Inloophuizen in Dordrecht, Katwijk en

- Vlissingen
- Opvang voor kinderen van ouders die bij De Hoop in behandeling zijn
- Werkervaringsplaatsen voor cliënten
- Bijbels voor cliënten, lofprijsavonden, themaconferenties, pastoraat, toerusting
- Preventielessen op scholen
- Anonieme online chat-mogelijkheid voor kinderen en jongeren
- Opvang van vrouwen die uit de prostitutie willen stappen

Het bedrag ad. € 1.198.513 is als volgt verdeeld over de navolgende bestemmingen:

De Hoop		€ 909.518
Interne Opleidingsschool, inclusief Stay Clean	€ 176.100	
Inloophuis De Hoop Dordrecht	€ 146.340	
Pastorale zorg binnen De Hoop	€ 118.936	
De Hoop algemeen/overig	€ 108.064	
Werkvisie De Hoop	€ 104.636	
Opleiding professionals	€ 100.000	
Kennisinstituut christelijke ggz (KICG)	€ 57.000	
Huizen van Hoop	€ 50.441	
Inloophuis Sta Op Zorg Vlissingen	€ 48.000	
Terwille		€ 93.435
Chris en Voorkom!		€ 72.669
CPC: Centrum voor Pastorale Counseling		€ 47.830
Bambino / kinderen verslaafde ouders		€ 37.400
De Brug Katwijk		€ 12.772
Krusada Bonaire		€ 11.973
Encelia Curaçao		€ 11.250
Overige bestemmingen		€ 1.667

Inloophuis De Hoop Dordrecht

In 2019 heeft Inloophuis De Hoop zo'n 12.000 bezoeken gehad, net als het jaar ervoor. Verspreid over drie dagen per week waren er gemiddeld tachtig bezoekers per dag. De doelgroep is zeer gevarieerd. Er zijn bezoekers die dakloos zijn en buiten slapen, maar ook mensen die langskomen voor gezelligheid en wat aandacht. Er zijn vluchtelingen, maar ook mensen die door huwelijks- en zakelijke problemen van de een op de andere dag er alleen voor zijn komen te staan.

Een ieder die het Inloophuis bezoekt heeft een nood of een hulpvraag. De bezoekers kunnen van de volgende faciliteiten gebruik maken: douchen, hun kleding laten wassen, instanties bellen, tweedehands kleding in ontvangst nemen, haren laten knippen, gebruik maken van computers om zaken op te zoeken en te regelen. Er werd elke dag een lunch aangeboden en op regelmatige basis ook een warme maaltijd, waarvoor het Inloophuis in 2019 extra sponsoring ontving. Met de feestdagen (zoals Pasen en Kerst) was het Inloophuis open. In december zijn er ongeveer 150 kerstpakketten uitgedeeld, ook via sponsoring.

Er is in 2019 weer veel aandacht besteed aan het ondersteunen van bezoekers bij allerlei zaken van administratieve aard: het aanvragen van DigiD, bemiddeling bij schulden, opmaken van cv's, ondersteuning bij het solliciteren, enzovoort. Bij meer complexe en langdurige zaken wordt er doorverwezen naar andere instanties. Door de nauwere samenwerking (die in 2017 is gestart)

met de polikliniek van De Hoop konden bezoekers beter en sneller doorverwezen worden. Er waren ook verwijzingen naar andere instellingen.

Het Inloophuis heeft een evangelische basis. Dat krijgt bijvoorbeeld vorm door de gospelmuziek op de achtergrond en de prikkelende teksten en/of films die via de tv's te zien zijn. Verder gaat om 12 uur de Bijbel open en wordt er in zo'n vijf tot tien minuten iets uit de Bijbel uitgelegd. Er is ook een Bijbelstudiegroepje van circa zes tot twaalf bezoekers die op woensdagmiddag bij elkaar komen. In 2019 was er ook een bijdrage aan The Passion, die in Dordrecht werd gehouden, in de vorm van een artikel in het blad van The Passion en openstelling van het Inloophuis tijdens The Passion.

Het aantal vrijwilligers bleef in 2019 nagenoeg stabiel, rond 45 personen. Er zijn weer diverse jubilea gevierd, aangezien meer dan 70% van de vrijwilligers al langer dan 5 jaar in dienst is! Het Inloophuis bood ook meerdere stageplekken (mbo

niveau 4) maatschappelijke oriëntatie en stageplekken voor ervaringsdeskundigen.

Het Inloophuis is ook begonnen met het verder begeleiden van gasten (op vrijwillige basis) die het Inloophuis bezoeken/bezochten en die bijvoorbeeld zijn opgenomen in De Hoop of in een penitentiaire instelling. Het gelegde contact in het Inloophuis wordt zo voortgezet. De betrokken gasten ervaren dat als zeer waardevol.

www.dehoop.org/inloophuis

“Bij God is niemand hopeloos”

Heidi (38) is al ruim drie jaar vrijwilliger bij het inloophuis en heeft een specifieke taak. “Als gasten nadenken over hulp bij De Hoop leg ik uit wat ze nog niet weten en kijk ik mee met praktische zaken. Soms blijf ik ook in contact met gasten die bij De Hoop in behandeling zijn, zodat ze even hun verhaal kwijt kunnen. Daarnaast denk ik mee over hoe een situatie veranderd zou kunnen worden als een gast daarom vraagt. Ik pak niet alles zelf op, maar probeer mensen te verbinden: mensen met mensen, mensen met instanties of betrokken instanties met elkaar.

Heidi voelt zich vanaf de eerste dag bij het Inloophuis als een vis in het water. “Ik ben gewoon mezelf. Daardoor bouw je een vertrouwensrelatie op en laten de gasten zien wie er achter het uiterlijk en het gedrag zit. Je ziet waarom ze doen zoals ze doen. Ik voel me heel vrij tussen hen. Ik ben mezelf. Mensen komen dan vanzelf naar je toe.”

Heidi's geloof is belangrijk in wat ze doet. “Ik ben geen evangelist en heb het er niet over in ieder gesprek, maar God heeft me bij het Inloophuis gebracht. Hij geeft me kracht en wijsheid. Hij geeft me ook hoop. Mensen zeggen dat bezoekers van het Inloophuis dakloos zijn door hun eigen keuzes. Ik zie beschadigde mensen, die soms opgegeven zijn door instanties. Maar bij God is niemand hopeloos. Als ik dat geloof niet had, zou ik dit werk niet kunnen doen. En natuurlijk het besef dat onze gasten een ziel hebben voor de eeuwigheid: ze hebben Jezus nodig!”

A close-up portrait of a man with short dark hair, looking directly at the camera with a slight smile. He is wearing a dark blue button-down shirt over a white t-shirt. The background is dark and out of focus.

Pastorale zorg binnen De Hoop

De Hoop biedt de mogelijkheid tot pastorale gesprekken. In 2019 hebben 99 cliënten gebruikgemaakt van deze vorm van geestelijke verzorging. Met hen zijn in totaal 468 pastorale gesprekken gevoerd, een groei van ruim 4 procent ten opzicht van 2018.

Cliënten die in aanmerking willen komen voor een pastoraal gesprek kunnen dat via hun behandelaar of begeleider aangeven bij de coördinator pastoraat. De coördinator maakt dan afspraken met de cliënt over de vorm van de pastorale begeleiding. De inzet van het pastoraat gaat niet ten koste van behandelminuten in de verdere behandeling van de cliënt. Daardoor drukt het traject niet op de 'gefinancierde behandel tijd' die door de zorgverzekeraar wordt betaald en kan het pastoraat daar los van opereren.

Verder zijn er bij De Hoop in 2019 weer drie conferenties georganiseerd. Externe sprekers behandelen dan een thema. Leen Koster, Gerard de Groot en Dick Pieterman kwamen naar De Hoop om de cliënten op Bijbelse basis te onderwijzen.

Er worden binnen De Hoop ook Bijbels uitgedeeld aan cliënten (opgenomen of in ambulante zorg) die geen budget hebben om een eigen Bijbel aan te schaffen. Daarnaast worden tijdens activiteiten soms Bijbels uitgedeeld. Al deze Bijbels worden bekostigd vanuit giften.

De expertgroep Identiteit & Geestelijke Verzorging van De Hoop is actief betrokken bij het organiseren van identiteitsgebonden activiteiten voor zowel medewerkers als cliënten. Deze expertgroep maakt ook deel uit van de beleidsont-

wikkeling binnen De Hoop als het gaat om de identiteit van de organisatie. De coördinator pastoraat stuurt de groep met aandachtsfunctionarissen pastoraat van de afdelingen aan. Met elkaar zijn

zij ieder voor een deel verantwoordelijk voor de identiteitsgebonden activiteiten op hun afzonderlijke afdelingen.

“Het geloof bracht me rust”

Jeeven (42) vertelt: “Ik ben twintig jaar verslaafd geweest aan alcohol. Het begon met in het weekend drinken. Dat werd ook doordeweeks en het breidde zich steeds meer uit. Toen ik mijn vaste baan kwijtraakte, onder andere door het drinken, ging het van kwaad tot erger. Ik kreeg schulden, kon geen baan vasthouden, raakte mijn familie kwijt en kreeg te maken met eenzaamheid. Ik dronk steeds meer. Na tien jaar kwam er cocaïne bij toen ik dat een keer uitprobeerde.

Op mijn dertigste zei mijn maatschappelijk werker dat het zo niet meer ging en dat ik hulp moest zoeken. Dat deed ik, maar na een week was ik weer weg. Ik dacht dat ik het zelf wel kon. Zo ging dat nog zeven jaar door. Pas bij De Hoop is het kwartje gevallen. Op de eerste dag van mijn opname hoorde ik een ervaringsdeskundige vertellen dat hij zijn dochters alleen had gelaten voor een paar korrels coke. Ik wist dat dit de kern was waar ik tijdens al mijn eerdere opnames niet was gekomen.

Ik ben gaan ontdekken dat het niet alleen om verslaving gaat, maar dat er ook een geestelijke kant is. Dat ik moest vergeven. Ik had veel wrok naar mijn vader, die mij alleen heeft gelaten toen hij en mijn moeder uit elkaar gingen. Ik was al tot geloof gekomen, maar ik deed er niet veel mee. Tijdens de pastorale gesprekken bij De Hoop kon ik er dieper op ingaan. Het geloof bracht me rust. Ik heb altijd behoefte gehad aan vaderlijke liefde, maar ik wist niet waar ik die moest vinden en zocht het in drank. Nu heb ik die bij God gevonden.”

Interne opleidingsschool

Ervaringsdeskundigheid

Wat in januari 2016 startte als de Interne Opleidingsschool Ervaringsdeskundigheid ontwikkelt zich steeds meer tot een breder aanbod dan alleen een interne opleiding voor (ex) cliënten van De Hoop. Een van de nieuwe ontwikkelingen is de opzet van een woongemeenschap die aangestuurd wordt door getrainde ervaringswerkers.

Stap voor stap krijgt de Interne Opleidingsschool bekendheid buiten de deuren van De Hoop. Er melden zich gegadigden die geen cliënt van De Hoop zijn (geweest) maar van andere instellingen afkomstig zijn. Zo zijn er in het studiejaar 2019-2020 van de dertien deelnemers drie van buiten De Hoop gekomen. De verwachting is dat deze mooie ontwikkeling alleen maar zal doorzetten.

Geheel nieuw is de opzet van een woongemeenschap die volledig aangestuurd wordt door getrainde ervaringswerkers die de Interne Opleidingsschool geheel doorlopen hebben. De - door zorgfinan-

ciers - opgelegde steeds korter durende behandeling leidt tot meer mensen die na behandeling nog te kwetsbaar zijn om geheel zelfstandig op eigen benen te staan, maar geen voltijds behandeling meer nodig hebben. Een gestructureerde en veilige woonomgeving is voldoende voor hen. In 2019 is daarom een pilot gestart om te ontdekken of een dergelijke voorziening levensvatbaar kan zijn. De eerste bevindingen zijn hoopgevend.

De noodzaak tot de opzet van (een) dergelijke woongemeenschap(pen) wordt ondersteund door de informatie die de studenten van de Interne Opleidingsschool ontvangen die deelnemen aan de telefonische hulplijn van het werkdomein HopeAlive. Hier worden ex-clieënten van De Hoop die daar prijs op stellen en toestemming voor geven, vanaf hun vertrek uit De Hoop gebeld door lotgenoten van de Interne Opleidingsschool. Het is inmiddels bekend dat voor vrijwel iedereen na de behandeling een strijd losbarst. Aspecten als eenzaamheid, onvervulde levenswensen, schulden, verbroken relaties, (nog) geen werk hebben en het (meestal) wonen in een woonomgeving met veel triggers, maken het velen erg

moeilijk. Terugval ligt dan op de loer.

Ook was er in 2019 kans om ervaringswerk duidelijker te positioneren binnen De Hoop door addenda te ontwikkelen bij de functie en taakomschrijvingen waar de specifieke taken en verantwoordelijkheden van ervaringswerkers in De Hoop helder in worden beschreven. Geschoold ervaringswerk krijgt een steeds meer concrete en zichtbare plaats in De Hoop.

[www.dehoop.org/
interneopleidingsschool](http://www.dehoop.org/interneopleidingsschool)

“Tijdens de opleiding heb ik geleerd om dicht bij God en mezelf te blijven”

“Ik had al lang het verlangen om ervaringsdeskundige te worden bij een christelijke organisatie,” vertelt Riejan (38). Ze volgt de opleiding ervaringsdeskundige aan de Interne Opleidingsschool. “Praten over het geloof heb ik in mijn eigen behandelingen bij niet-christelijke instellingen gemist. Als 15-jarig meisje kwam ik in aanraking met jeugdpsychiatrie vanwege psychische klachten door een laag zelfbeeld. Dat was ontstaan omdat ik een bepaalde liefde en geborgenheid miste tijdens mijn jeugd. Na een lang traject belandde ik op een afdeling waar behandelaars zeiden dat ik 3% tot 5% kans had op herstel. Mijn toekomstperspectief was weg.” Dankzij het afbouwen van medicijnen, kon ze haar leven toch weer opbouwen. “Dat is echt een wonder. Het is door God geleid.”

“Ik ben nu halverwege mijn opleiding bij de interne opleidingsschool. Ik ben gestart bij twee ‘domeinen’: communicatie en HopeAlive. De eerste drie maanden waren een oriëntatiefase. Hierna werd besloten of ik door mocht gaan. Dat was spannend. Toen ik door mocht gaan, dacht ik: God heeft een nieuwe deur voor me geopend. Hij heeft me een tweede leven gegeven. Mijn verhaal is niet meer een verhaal van zwakte, maar een verhaal van kracht. Tijdens de opleiding heb ik geleerd om dicht bij God en mezelf te blijven, uit mijn comfortzone te stappen, mijn grenzen aan te geven en te plannen. Na deze opleiding wil ik doorleren en zou ik graag bij De Hoop willen werken.”

Stay Clean

De vraag die vaak wordt gesteld aan deelnemers van Stay Clean is wanneer het gevaarlijker wordt en terugval meer op de loer ligt. Is dit als het goed, of juist als het slecht gaat? Het antwoord is, verrassend genoeg: als het goed gaat.

Natuurlijk zijn slechte omstandigheden triggers voor terugval. Maar ex-verslaafden weten dat doorgaans en zijn zich daarvan bewust. Vaak houden slechte omstandigheden hen juist alert. Het is oppassen geblazen als het goed gaat. Als alles voor de wind lijkt te gaan kan zomaar de euforie binnensluipen. Het leven lacht de ex-verslaafde toe, relaties zijn (deels) hersteld, ze hebben weer een baan, geld op de bankrekening, hobby's en vreugde in het leven. Juist dan kan de neiging ontstaan om te vergeten waar zij vandaan komen en minder alert te worden.

Het Big Book van de Anonieme Alcoholisten (AA) zegt het zo duidelijk: betoon hulpvaardigheid aan lotgenoten. Letterlijk zegt het: "Teneinde jezelf te

redden moet jij jouw eigen boodschap aan een mede-alcoholist brengen." Stap 12 van het 12-stappenmodel van de AA zegt het als volgt: "Nu God ons bewust heeft gemaakt van deze principes maken we onszelf beschikbaar om door Hem gebruikt te worden in de levens van anderen." Zomaar een van de thema's die besproken worden binnen de Stay Clean groepen. Het zijn veilige ontmoetingsplekken waar open gedeeld kan worden over successen en mislukkingen, waar herkenning is en geen veroordeling. Verslaving kan immers zo moeilijk te begrijpen zijn door niet (ex)verslaafden. Binnen Stay Clean leren zij - en worden zij bij de les gehouden - hoe om te gaan met een levenslange kwetsbaarheid.

In 2019 zijn er voorbereidingen getroffen om vanaf januari 2020 te starten met specifieke Stay Clean groepen voor vrouwen. Groepen waar vrouwen kunnen spreken over datgene dat hen als vrouw bezighoudt. Deze groepen worden aangestuurd door getrainde vrouwelijke ervaringswerkers van de Interne Opleidingsschool. Ook vrouwen met een verslavingsproblematiek van buiten De Hoop zijn van harte welkom. Clean worden is niet het grootste dilemma, het gaat om clean blijven. En daarvoor zijn lotgenoten nodig.

www.stayclean.nl

"God, als U echt bestaat, help me dan!"

"God, als U echt bestaat, help me dan!" Dat is de noodkreet van Wilma (46) terwijl alle energie uit haar lichaam wegtrekt. "Ik lag met een overdosis in een verlaten drugspand. Na mijn schreeuw om hulp greep God in: Hij blies lucht in mijn longen. Op dat moment deed ik Hem een belofte: God, ik ga U gehoorzamen."

"Tot nu toe zijn alle keuzes die ik met God gemaakt heb, gezegend," vertelt Wilma. Ze leidt nu een Stay Clean groep. "Tijdens mijn behandelingen stond ik rebels tegenover deze verplichte Stay Clean groepen. Toch heeft God mijn hart bewerkt en nam ik de beslissing om een vrouwengroep te leiden. Tijdens het samenzijn bespreken we een thema of hoe de afgelopen week is gegaan. Iedereen komt aan het woord. Dat vind ik belangrijk. De sfeer tijdens een Stay Clean avond is open en goed. Ik hoor regelmatig van bezoekers: 'Ik heb nog nooit zo'n fijne avond gehad. Ik heb over dingen gepraat waar ik nooit eerder over heb gesproken.'"

Wilma zegt: "Je houdt je hele leven last van een verslaving of psychische problemen. Je kunt het moeilijk hebben of een terugval krijgen. Dan is het fijn als lotgenoten je weer op de been zetten of een luisterend oor bieden. De Stay Clean groepen zorgen voor onderlinge verbinding."

Stichting Chris en Voorkom!

Stichting Chris en Voorkom! ondersteunt kinderen en jongeren – en hun opvoeders – bij het maken van gezonde en verantwoorde keuzes. Vanuit het christelijk geloof wil de stichting bijdragen aan hun welzijn. Dit doet Chris en Voorkom! door middel van het aanbieden van preventie- en weerbaarheidsprogramma's en het bieden van een luisterend oor via anonieme chat en e-coaching.

Chris, wat er ook is!
Via Chris Chat en Connect biedt Chris anonieme coaching en nazorg voor kinderen en tieners. Zij vinden online een luisterend oor. In 2019 zijn er 4.497 chat-gesprekken gevoerd tussen een jongere en een chatcoach. Ook zijn er 3.822 berichten gestuurd door de coaches aan de jongeren/opvoeders. De nood onder veel kinderen is groot. Psychische problemen, kinderen mishandeling en kindermisbruik en vragen over seks komen dagelijks aan de orde.

Vanuit de ervaring van Chris zijn de LEV! weerbaarheidstrainingen ontstaan. Deze worden op veel scholen naar

tevredenheid verzorgd. Daarnaast biedt Chris trainingen op maat, voorlichting en coaching, bijvoorbeeld over het aanpakken van pestgedrag.

Voorkom! – preventie

Het Voorkom!-programma wil kinderen en jongeren waarschuwen voor de gevolgen van middelengebruik. Voornamelijk gebeurt dat via preventielessen op basisscholen en in het voortgezet onderwijs, maar bijvoorbeeld ook via ouderavonden. De preventielessen gaan onder meer over de thema's alcohol, drugs, roken, gokken en internet. Voorkom! wil leerlingen leren om zelf gezonde keuzes te maken. Kenmerkend voor de lessen in het voortgezet onderwijs is de inzet van ervaringsdeskundigen, die vanuit hun eigen verslavingsverleden de vragen van de jongeren beantwoorden.

Chris en Voorkom! was in 2019 aanwezig op 160 scholen voor voortgezet onderwijs, 286 basisscholen en in 39 kerken of andere instanties/organisaties.

www.chris.nl www.voorkom.nl

“Bedankt voor jullie investering in de jeugd”

Een moeder vertelt: “Mijn zoon van 15 heeft gisteren en vandaag op school een les gekregen over verslaving via Voorkom!. Hij was heel erg onder de indruk van het levensverhaal van deze meneer. Mijn dochter heeft twee jaar geleden op dezelfde school ook deze lessen gehad en ik ben ervan overtuigd dat dit haar nu nog steeds (mede) helpt om goede keuzes te maken op het gebied van alcohol en drugs. Ik vind het knap dat jullie zo eerlijk jullie verhaal doen. Mijn dochter zei destijds: ‘Naar dit soort verhalen kan ik uren luisteren. Dit doet ertoe!’ Datzelfde merkte ik nu ook bij mijn zoon. Bedankt voor jullie investering in de jeugd! Ik wens jullie van harte Gods rijke zegen toe.”

**Chris^{en}
voorkom!**

Centrum voor Pastorale Counseling

In 2019 heeft het Centrum voor Pastorale Counseling (CPC) verder ingezet op het opzetten van een landelijk netwerk van pastorale counselors. Dit betreft zzp'ers of stichtingen die op basis van het CPC-gedachtengoed hulp verlenen en door het CPC gecoacht of gesuperviseerd worden.

Het aantal gesprekken bedroeg 2021, waarvan 427 met echtparen en 1669 met individuen. Er werden op 12 locaties gesprekken gehouden door CPC getrainde pastorale werkers. Het CPC zette weer een stap vooruit in de opzet van kwaliteitsborging van zzp'ers door de opstart intervisie.

Online hulp

CPC Connect, een online beveiligde applicatie waarbinnen cliënten (desgewenst anoniem) hulp ontvangen, was in 2019 weer volop actief. Elf vrijwilligers hielpen 49 hulpvragers. In totaal hadden zij 910 mailcontacten door het hele jaar.

Training en toerusting

In 2019 is een start gemaakt met het bouwen van een digitaal platform voor het onderwijs en de hulp (e-learning en e-hulp) dat eind 2020 functioneel zal zijn. Daardoor zullen studenten op eigen

tempo de cursussen kunnen verwerken en worden de lessen op zaterdag meer intervisie, training van vaardigheden, accountability, etc.

In 2019 startten in de cursus Inleiding Pastorale Counseling 61 nieuwe studenten. Er waren 50 studenten voor de cursus Pastorale Bediening en 45 voor Pastorale Theologie.

CPC verzorgt een nieuwsbrief en het kwartaalblad Metamorfose. Dit magazine voor pastoraat en hulpverlening is een belangrijk communicatiemiddel om theorie en praktijk van counseling over te dragen aan een breed publiek.

Chris

CPC coördineert in België het werk van Chris België. Informatie over opvoeding en kinder- en tienerpastoraat wordt verstrekt via de website, de nieuwsbrief

en het weerbaarheidsprogramma LEV! In 2019 is er gestart met een cursus Kinder- en jongerenpastoraat.

www.pastoralecounseling.org

“Ik heb besloten te gaan staan in geloof”

Ingrid is leerkracht protestantse godsdienst. “Ik bezoek het CPC voor het verwerken van afwijzing. Ik wil het verleden een plek geven, zodat ik kan loslaten en verder gaan met mijn leven. We praten vooral over Gods soevereiniteit in onzekere tijden, overwinning in gebed en het belang van het levende Woord in het leven van de kinderen Gods.

Aan het einde van de zomervakantie is het altijd onzeker hoe je uurrooster eruit zal zien voor het komende schooljaar. Afgelopen jaar was de spanning er opnieuw. Ik merkte dat er erg veel angstige en verwarrende gedachten op mij afkwamen. Maar toen heb ik besloten om te staan in geloof. Ik stond letterlijk recht in mijn kamer en heb uitgesproken dat God te allen tijde voorziet. Ik wilde me geen angst laten aanjagen. Opeens viel de vermoeidheid van me af. Ik merkte echt dat het belangrijk was om een geloofsbeslissing te maken, ook al voelde ik me verschrikkelijk vermoeid. Soms kunnen verwarring en gedachten van angst heftig zijn, maar God heeft me geleerd dat als ik het schild van het geloof ophef, ik een doorbraak zal zien. Heel kort daarna hoorde ik dat de directie mijn uurrooster had goedgekeurd.

God is me de laatste tijd een belangrijke les aan het leren, namelijk, dat het belangrijk is om te allen tijde te blijven staan op Zijn Woord. Ik lees weer regelmatig in de Bijbel en leer Bijbelteksten die gaan over mijn identiteit uit mijn hoofd. Ik merk dat de vermoeidheid die ik soms voel, letterlijk hierdoor verdwijnt. God is goed en Hij zorgt voor Zijn kinderen. Hij voorziet, altijd.”

De vrouw op de foto is niet Ingrid

Werkvisie De Hoop

Bij de leerwerkbedrijven van Werkvisie De Hoop krijgen cliënten, oud-clieënten en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans op passend werk. In 2018 werden 504 deelnemers op een werkplek geplaatst en begeleid.

De mix van de deelnemers is bijzonder: de grootste groep deelnemers betreft mensen met psychische problemen, voor wie het werken bij een leerwerkbedrijf bijdraagt aan hun herstel tijdens of na hun klinische of ambulante behandeling. Daarnaast worden ex-verslaafden begeleid, mensen met een licht verstandelijke beperking, maar ook deelnemers die instromen via justitie of reclassering én mensen met een participatie of re-integratie traject.

Voor de begeleiding ontvangt Werkvisie voor de meeste deelnemers een vergoeding (WMO, PGB, WLZ, participatie en dergelijke) of subsidie (ESF), maar voor 56 deelnemers werd de begeleiding mede mogelijk gemaakt dankzij Vrienden van De Hoop. Dit betrof (oud-)

cliënten van De Hoop ggz voor wie geen vergoeding werd ontvangen.

Tientallen deelnemers stroomden door naar vrijwilligerswerk of betaald werk. Via de deelname van Werkvisie in JobUp hadden in 2018 meer dan 50 mensen een betaalde baan. Voor meer dan 40 medewerkers, tientallen stagiaires en meer dan 70 vrijwilligers is het een mooie plek om hun geloof praktisch handen en voeten te geven en om verschil te mogen maken in het leven van mensen.

www.werkvisiedehoop.nl

Leerwerkbedrijven

De Hoop [Brood en Banket](#)
De Hoop [Drukkerij](#)
De Hoop [Facilitair](#)
De Hoop [Fietsenmakerij](#)
De Hoop [Groen](#)
De Hoop [Inpak](#)
De Hoop [Kringloop](#)
De Hoop [Maatwerk](#)
De Hoop [Meubelmakerij](#)
De Hoop [Oudendijk](#)
De Hoop [Print en Scan](#)
De Hoop [Re-integratie](#)
De Hoop [Schilders](#)
De Hoop [Sieraden](#)
De Hoop [IJzersterk](#)

Werkvisie De Hoop
passend werk voor iedereen

Bambino

Christelijke Kindercentra

Bambino Christelijke Kindercentra is bijna dertig jaar geleden ontstaan als kinderopvang voor kinderen van cliënten van De Hoop. Inmiddels is het een christelijke kinderopvangorganisatie met dagopvang, peutergroepen en buitenschoolse opvang. Alle kinderen zijn er welkom in een christelijke sfeer, waar samen wordt gezongen, gespeeld en gebeden. Zo maken veel kinderen op jonge leeftijd kennis met het evangelie. Kinderopvang wordt geboden op verschillende plaatsen in het land. In Dordrecht zijn er twee locaties en is er een samenwerkingsverband met Vrienden van De Hoop voor de opvang van kinderen van cliënten van De Hoop.

In 2019 heeft Bambino acht kinderen opgevangen van cliënten van De Hoop. Behalve het verzorgen van de opvang, helpt Bambino ouders met praktische tips in de opvoeding. De opvang bij Bambino geeft structuur in het leven van het kind én de ouder. Ook is het fijn dat de kinderen ervaren hoe het is om in een christelijke omgeving te zijn, maken ze kennis met Bijbelverhalen en leren zij christelijke liedjes. Het zijn dikwijls kinderen die al op heel jonge leeftijd veel hebben meegemaakt. De opvang

bij Bambino is voor hen een oase van rust en veiligheid in een periode dat hun ouders werken aan herstel. Om de ondersteuning optimaal vorm te geven, koppelt Bambino een vaste pedagogische medewerker aan een cliënt/ouder en kind. Deze opvang is alleen mogelijk door de financiële hulp van Vrienden van De Hoop.

www.bambino-kinderopvang.nl

“Liefdevolle zorg vanuit het Evangelie”

“Bambino vangt al vele jaren kinderen op van cliënten van De Hoop. Onze medewerkers ervaren het als een voorrecht om dit te mogen doen. De opvang bij Bambino biedt de kinderen veiligheid en een christelijke omgeving. Wij geven ook opvoedingsadviezen aan de ouders. Voor ouders en kind is het verblijf bij De Hoop een intensieve periode. De structuur, rust en aandacht die wij door de steun van Vrienden van De Hoop kunnen bieden, is van groot belang voor de kinderen. En voor de ouder(s) is het een zorg minder dat hun kind in vertrouwde handen is. Wij zijn dankbaar om dit werk te doen, om de positieve resultaten te ervaren. Liefdevolle zorg geboden vanuit het Evangelie maakt voor hen het verschil.” - Esther Luttik, Directeur Bambino Christelijke Kindercentra

“Liefdevolle zorg geboden vanuit het Evangelie maakt voor hen het verschil.”

Terwille gelooft dat er voor iedereen hoop, herstel en een nieuw perspectief is. Ieder mens is even belangrijk. Vanuit de overtuiging dat ieder mens door God bedoeld is om in vrijheid te leven, mocht Terwille in 2019 weer ruim 2.000 mensen hulp en ondersteuning bieden.

Terwille biedt hulp en ondersteuning aan mensen die te maken hebben met verslaving en/of prostitutie. Dit gebeurt op verschillende manieren, bijvoorbeeld door professionele behandeling, persoonlijke begeleiding, anonieme e-hulp of door een tijdelijke (beschermde) woonplek te bieden. Daarnaast ondersteunde Terwille kerken, jeugdgroepen en scholen met workshops en preventielessen.

In maart 2019 mocht Terwille in Overijssel een nieuwe beschermde woonlocatie openen: het Mirtehuis. Hiermee zijn er nu vier beschermde woonplekken voor vrouwen die uit de prostitutie willen stappen en/of het slachtoffer zijn van een loverboy of mensenhandelaar. In het Mirtehuis krijgen de vrouwen intensieve behandeling en begeleiding, zodat ze hun oude leven achter zich kunnen laten en een nieuwe toekomst kunnen opbouwen. Op de locatie woont een bevlogen echtpaar, dat samen met een team behandelaars en begeleiders de zorg voor de vrouwen op zich neemt. Beheerder André Zielhuis vertelt: "We werken hier aan de eigenwaarde van de vrouwen. We willen dat ze in vrijheid kunnen leven, maar vooral dat ze hun eigen keuzes kunnen maken." Zijn vrouw Erica vult aan: "Mijn boodschap aan de vrouwen is: Ik zie jou. En je mag er zijn. Ik kijk niet naar wat je hebt gedaan, maar naar wie je bent." De veilige opvangplekken van Terwille worden mede mogelijk

gemaakt door trouwe donateurs en de enthousiaste deelnemers die geld ophalen voor de Vrouwen lopen voor Vrouwen evenementen. In mei 2019 organiseerde Terwille binnen Vrouwen lopen voor Vrouwen een sportieve ladiesrun. Ook de herfstwandeling in het prachtige Nationaal Park Drents-Friese Wold van oktober, was een groot succes! Met deze evenementen is samen bijna €18.000,- opgehaald!

Na 21 jaar onderdeel te zijn geweest van Concern De Hoop, was 2019 het laatste jaar dat Terwille officieel onder het concern viel. Per januari 2020 is Terwille geheel zelfstandig geworden. Wel blijft Terwille met De Hoop samenwerken op verschillende vlakken.

Terwille is erg blij met de vrijwilligers en donateurs die het werk hebben gesteund en blijven steunen. Dankzij deze donateurs kan Terwille mensen blijven helpen.

www.terwille.nl

Eindelijk veilig

Lea* (21) groeit op bij een verslaafde vader. Op jonge leeftijd wordt ze structureel seksueel misbruikt door familie. Pas als ze in de puberteit komt, ontmoet ze haar moeder die als prostituee werkt en verslaafd is. Vanwege haar ouders is Lea bekend in het netwerk van pooiers. Ze wordt gedwongen tot seks en prostitutie. Na een heftig incident met politie belandt Lea uiteindelijk in de veilige opvangplek van Terwille in Frankrijk.

In Frankrijk staat haar leven stil. Dat geeft Lea een dubbel gevoel. Ze geniet van de rust, het samen boodschappen doen en als een familie wonen, leven en eten aan een grote tafel. Ze krijgt hier de kans om even kind te zijn. Tegelijk beangstigt dit normale leven haar enorm na jaren van chaos en overleven. In de rust komen haar emoties naar boven en afschuwelijke herinneringen die ze nog nooit met iemand heeft kunnen delen.

Met het hulpverlenende echtpaar in Frankrijk deelt Lea haar verhaal. Ze bouwt een band met ze op, maar dat is spannend. Uit angst probeert Lea onrust en chaos te creëren. Ze zet alles in werking om de relatie weer kapot te maken. Eigenlijk is dat niet wat ze wil, maar ze weet niet hoe ze het anders moet doen. Ergens hoopt ze dat het echtpaar in Frankrijk boos wordt en haar wegstuurt, want dat is een reactie die ze kent. Maar dat gebeurt niet. Lea kan het maar moeilijk begrijpen. Ze heeft nog nooit meegemaakt dat mensen om haar geven en het goede met haar voor hebben.

* Gefingeerde naam

Sta Op Zorg

Sta Op Zorg, polikliniek van De Hoop ggz in Vlissingen, biedt ambulante behandeling voor trauma, persoonlijkheidsproblematiek, angst/stemmingsklachten en verslaving. Er worden op indicatie huisbezoeken afgelegd en cliënten worden toe geleid naar de kliniek in Dordrecht. Sta Op Zorg organiseert Stay Clean-avonden, een pastorale cursus, preventie en voorlichting op scholen, kerken en in de gevangenissen. Daarnaast heeft Sta Op Zorg een Inloophuis.

In 2019 is de polikliniek begonnen om naast behandeling ook individuele begeleiding bij cliënten thuis te bieden. Daarnaast is in september en oktober een leerwerkbedrijf gestart, waar cliënten o.a. kunnen werken aan de opbouw van zelfvertrouwen, samenwerking, structuur, etc. Het leerwerkbedrijf heet 'Proef&Geniet' en bestaat uit een delicatessenwinkel, lunchroom, tweedehands kleding, catering en inpakwerkzaamheden.

Het Inloophuis heeft in 2019 weer van betekenis mogen zijn voor veel mensen. Het is een gastvrije, veilige plek voor mensen die eenzaam zijn, worstelen met psychische/psychiatrische problemen of verslaving. Op deze plek kunnen ze terecht voor een luisterend oor en worden ze gezien

als kostbaar. Ook hebben de vrijwilligers bezoekers kunnen toe leiden naar hulp. Daarnaast is het Inloophuis een stageplek geweest voor studenten die een opleiding in de zorg volgen.

Bij het Inloophuis wordt om de twee weken een pastorale cursus gehouden voor bezoekers die meer willen weten over het geloof. Ook dan is er een gratis warme maaltijd. Verder vinden er wekelijks de Stay Cleanavonden (zelfhulp-groep) plaats. Het werk in het Inloophuis wordt on-

dersteund door kerken, ondernemers of particulieren. Sta Op Zorg is erg dankbaar voor deze giften en voor het vele gebed. Het werk wordt verder gedragen door enthousiaste vrijwilligers die zich wekelijks één of meerdere dagen inzetten. Zonder hen is het werk onmogelijk. Maar boven alles danken de medewerkers God dat ze dit werk in Zijn Koninkrijk mogen doen en dat Hij steeds weer voorziet.

www.staopzorg.nl

"Ik ben opgeknapt door het geestelijke voedsel"

Dirk is begin zestig en heeft een bewogen leven achter de rug. De problemen en opgelopen trauma's op het werk en privé zijn hem teveel geworden, wat leidde tot Post Traumatisch Stress Syndroom. Hij is in zesmaal opgenomen geweest op een psychiatrische afdeling. Dirk kreeg ook een tijd verkeerde medicijnen in een veel te grote dosis. Dat was aan hem te zien. "Ik was een wrak. Nu gaat het goed met mij. De huisarts heeft juiste medicijnen gegeven."

Dirk is een geregelde bezoeker van het inloophuis van Sta Op Zorg geworden. "Er is prima te eten, de gezelligheid is uitstekend en de medewerkers zijn top. Ik kan goed opschieten met de bezoekers. De meesten zijn oprecht en oké. Het doet me goed om er 'gelovige gelijkgezinden' te ontmoeten. Ik ben ook opgeknapt door het geestelijke voedsel. Ik kom me er geestelijk en lichamelijk versterken. Het belangrijkste daar is het Evangelie van Jezus Christus, het geestelijk klimaat, en het contact met de mensen en de medewerkers."

Dirk zegt ook: "De gezelligheid is er enorm fijn. Het geestelijk klimaat is goed omdat ze de regels handhaven, terwijl je er liefdevol wordt behandeld, met saamhorigheid en respect voor elkaar. De zegen van de HEERE rust op het inloophuis van Sta Op Zorg."

Activiteiten in 2019

Financieel ondersteunen van zorg- en hulpverlening

In het vorige hoofdstuk is per activiteit of stichting beschreven welke resultaten (mede) dankzij de ondersteuning van Vrienden van De Hoop konden worden bereikt in 2019. In dit hoofdstuk leest u meer over de eigen activiteiten van Vrienden van De Hoop.

Eigen activiteiten binnen de doelstelling

De kosten van de eigen activiteiten van Vrienden van De Hoop binnen de doelstelling waren in totaal € 626.579.

In 2019 hebben de medewerkers van Vrienden van De Hoop vijf cliënten begeleid bij het opdoen van werkervaring. Op deze manier draagt Vrienden van De Hoop direct bij aan de missie van De Hoop om mensen op weg te helpen naar een nieuw leven. Bijna net zo belangrijk is dat de cliënten vaak een geweldige inspiratie zijn voor de medewerkers. Velen zijn op weg naar dat nieuwe leven en kunnen getuigen van hun doorzettingsvermogen, van verandering en vaak ook van wat God in hun leven heeft gedaan.

Vrienden van De Hoop stelt ook haar gebouwen beschikbaar voor activiteiten van De Hoop en gelieerde stichtingen,

deels door tegen gunstige voorwaarden te verhuren, deels door gratis ter beschikking te stellen.

Verhuurd werden gebouwen ten behoeve van:

- Poliklinische zorg door De Hoop ggz
- Christelijke Kinderopvang Bambino

Gratis ter beschikking van De Hoop en gelieerde stichtingen is het Media- en Congrescentrum (MCC), met onder meer een conferentiezaal voor 400 personen, diverse kleinere vergaderzalen en gespreksruimten en enkele tientallen werkplekken. In de grote zaal van het MCC vinden onder meer twee keer per maand lofprijsavonden plaats voor cliënten, medewerkers en externe bezoekers. Ook zijn er drie keer per jaar meerdaagse themaconferenties voor cliënten. De zaal wordt verder gebruikt voor tal van cursussen en opleidingen, waaronder de driejarige opleiding Pastorale Counseling van het Centrum voor Pastorale Counseling (CPC), onderwijsbijeenkomsten en studiedagen voor ggz-professionals, predikanten, ambtsdragers en pastores.

Voorlichting en fondsenwerving

In 2019 is in totaal € 383.245 besteed aan voorlichtingsactiviteiten en € 569.906 aan fondsenwerving en de werving van

overige baten. Dikwijls worden voor beide doelstellingen dezelfde middelen en activiteiten ingezet.

In de voorlichtingsactiviteiten van Vrienden van De Hoop leggen we aan de hand van het persoonlijke "verhaal van hoop" van een (ex-)cliënt het accent op de oorzaken en aard van verslavingen, wat de impact van verslaving kan zijn, hoe wijdverbreid verslaving is, hoe zwaar en weerbarstig dikwijls het herstelproces, en hoe De Hoop kan helpen op weg naar een nieuw leven.

Voorlichtingsactiviteiten vinden plaats in persoonlijke communicatie, via YouTube, in de gedrukte media en via digitale nieuws- en gebedsbrieven.

In persoon

In 2019 zijn namens Vrienden van De Hoop 47 bezoeken geweest aan kerken, scholen en verenigingen. Er waren 4 ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop. We waren ook aanwezig tijdens beurzen en evenementen (waaronder de pinksterconferentie Opwekking en de Familiedagen in Gorinchem), tijdens bijeenkomsten met Zakenvrienden en tijdens de Week van Hoop. Zoveel mogelijk laten we tijdens deze gelegenheden (ex-)cliënten zelf hun levensverhaal vertellen.

In gedrukte media

Vrienden van De Hoop heeft drie keer het magazine HOOP verspreid, in een oplage van rond de 23.000 exemplaren. CPC Context, de nieuwsbrief van het CPC, verschijnt twee keer per jaar, in een oplage van ongeveer 4.700 exemplaren.

Digitale nieuws- en gebedsbrieven

Maandelijks wordt een digitale nieuwsbrief verstuurd naar een bestand van ruim 7.000 abonnees. Ongeveer

1.500 mensen ontvangen elke vier weken gebedspunten per email.

De fondsenwervende activiteiten van Vrienden van De Hoop bestaan vooral uit fondsenwervende brieven, telefonische contacten en sponsorevenementen.

Fondsenwervende brieven

Een belangrijk medium voor fondsenwerving voor Vrienden van De Hoop is de fondsenwervende brief.

In totaal zijn voor de verschillende activiteiten en stichtingen elf fondsenwervende brieven naar de respectievelijke achterbannen verzonden. Naast zeven brieven van Vrienden van De Hoop in het algemeen zijn vier specifieke brieven verstuurd voor het CPC. De brieven worden deels meegezonden met de informatieve periodieken en deels apart verstuurd..

Telefonische contacten

In 2019 heeft Vrienden van De Hoop voormalige donateurs benaderd met de vraag of zij voor het eerst of opnieuw financiële steun aan De Hoop zouden willen overwegen. Ook zijn bij een groep donateurs de voordelen van een periodieke schenking onder de aandacht gebracht. In totaal is met ruim 4.000 mensen gesproken van wie er bijna 600 positief hebben gereageerd.

Sponsorfietstochten Cycle for Hope

Met als motto "Samen tegen verslaving" organiseerde Vrienden van De Hoop in 2019 weer vijf fietsevenementen, die gezamenlijk € 393.610 opbrachten. Eind juni vond voor de zevende keer de 48-uurs estafettefietstocht van 1.200 kilometer plaats: Rondje Nederland. In 13 teams deden 286 renners mee aan dit unieke evenement. Het aantal deelnemers betekende een verdubbeling ten opzichte van 2018! Op 29 juni reden 68 fietsers 80, 120, 160 of 200 kilometer in de Toertocht, met start en finish op Dorp De Hoop in Dordrecht. Op die dag werd ook een Ladies Ride gehouden met 14 deelnemers en een

Dikke Banden Race, waaraan 17 kinderen meededen. In het najaar vonden er 24-/12-/6-uurs MTB-marathons plaats op de Veluwe, waaraan 64 renners deelnamen.

Sponsorwandeltochten Vrouwen lopen voor Vrouwen

Ook in 2019 werden er weer wandeltochten voor vrouwen gehouden. Het aantal wandeltochten was acht. Daarnaast werden er twee ladiesruns gehouden, voor de vrouwen die meer van rennen dan van wandelen houden en er was één kidsrun. In 2019 deden 527 vrouwen mee aan Vrouwen lopen voor Vrouwen. Ze liepen een bedrag van € 84.250 bij elkaar. Dit bedrag is bestemd voor kwetsbare vrouwen die te maken hebben gekregen met loverboys en prostitutie en voor de opvang van kinderen van bij De Hoop opgenomen moeders.

Naast de inkomsten uit deze specifieke fondsenwervingsactiviteiten ontvangt Vrienden van De Hoop jaarlijks met grote dankbaarheid financiële steun van duizenden particulieren met een vaste gift per maand, per kwartaal of per

jaar dan wel via een periodieke schenking, ruim honderd Zakenvrienden, en honderden kerken en gemeenten van de meest uiteenlopende gezindtes.

Beheer en administratie

Aan beheer en administratie is in 2019 € 270.589 besteed, onder meer aan het verwerken van de giften, de financiële administratie, de projectadministratie en ICT. Daarnaast wordt 40% van het salaris van de directeur hiertoe gerekend. Hiermee worden de algemene managementtaken betaald. Dit zijn onder andere personeels- en bestuursgerelateerde taken, de cijfermatige bewaking, fiattering van factureren, budgetbewaking en algemene ICT-gerelateerde zaken.

door het jaar heen

Vrouwen die samen wandelen of rennen en samen genieten en zo geld ophalen voor vrouwen die verslaafd zijn of in de prostitutie terecht zijn gekomen. Met de verschillende tochten en Ladies Nights werd € 84.250 ingezameld.

29 JUNI

Dag van Hoop

Op een stralende zaterdag, aan het begin van wat een lange, hete zomer zou blijken te zijn, waren ruim 2.000 mensen aanwezig tijdens de jaarlijkse open dag. Diezelfde dag kwamen ook de renners van Rondje Nederland binnen en werd de Toertocht van Cycle for Hope gehouden.

29 JUNI

Cycle for Hope Toertocht

Er werd weer veel genoten bij de Toertocht van Cycle for Hope. Er werden afstanden van 80 tot 200 kilometer verreden in de omgeving van Dordrecht, met als begin- en eindpunt Dorp De Hoop.

Hoogtepunten uit 2019

27-29 JUNI

Cycle for Hope Rondje Nederland

In 48 uur in estafette langs de randen van Nederland fietsen... die uitdaging gingen de bijna 150 deelnemers van Cycle for Hope Rondje Nederland aan. Het werd weer een onvergetelijk evenement voor echte bikkels.

13-14 SEPTEMBER

Cycle for Hope, MTB-marathon

Tientallen fietsers, individueel en in teams, werkten zich in het zweet op in de Veluwe bossen. Er was weer veel modder, maar onder het motto "samen tegen verslaving" bleef de stemming opperbest.

13 DECEMBER

Dankdag voor bidders

Gebed is de motor van het werk van De Hoop. Op 10 december was onze jaarlijkse dankdag voor bidders. Dit keer kwamen de mensen die trouw voor ons bidden niet op bezoek bij De Hoop, maar werden ze in Rotterdam uitgenodigd bij een medewerker van Vrienden van De Hoop. Het werd een mooie dag met veel verdieping.

Niet gelukt in 2019

Voorlichting met Virtual Reality

Bij De Hoop ggz worden als onderdeel van een behandeling voor sommige psychische aandoeningen inmiddels al enige tijd Virtual Reality-filmpjes uitgetest. Het was de bedoeling om ook VR-filmpjes te produceren die bezoekers een ‘levensechte’ ervaring geven hoe het is om vanuit een verslavingsachtergrond weer gezond te gaan functioneren en ‘verleidingen’ te weerstaan. Door ziekte en capaciteitsgebrek van medewerkers is het nog niet gelukt om dit te realiseren. De ambitie om VR in te zetten in voorlichting en (re)presentatie blijft echter onverminderd bestaan.

Lespakket kinderen en jongeren

Onder meer vanwege ziekte en zwangerschapsverlof is het niet gelukt om een (digitaal) ‘les- en doepakket’ voor kinderen

en jongeren te maken. Ook kon de voorgenomen (re)presentatie van Vrienden van De Hoop bij evenementen voor studenten wegens capaciteitstekort in 2019 niet doorgaan. Deze initiatieven staan voor 2020 zeker weer op de agenda.

Pop-up store

Als alternatief voor het persoonlijk bezoeken van (voormalige en potentiële) donateurs, is overwogen om rond Kerst een pop-up store in het centrum van Dordrecht uit te testen. De vastgoedmarkt in het centrum van de stad is echter dermate ontwikkeld dat de kosten van een dergelijke optie, als die er al zou zijn, onverantwoord hoog zouden worden.

Financiële resultaten 2019

	werkelijk 2019	begroting 2019	werkelijk 2018
Totale baten	€ 2.800.925	€ 2.680.000	€ 3.467.471
Besteed aan doelstelling	€ 2.208.337	€ 1.887.450	€ 2.318.524
Werving baten	€ 569.906	€ 606.450	€ 596.950
	* 21,2%	* 23,6%	* 19,9%
Kosten beheer en administratie	€ 270.589	€ 266.100	€ 200.539
	** 9,7%	** 9,9%	** 5,8%
Tekort (-) of overschot	- € 236.646	- € 73.000	€ 362.225

* Wervingskosten baten / geworven baten

** Kosten beheer en administratie / totale baten

Baten

De totale baten in 2019 lagen ruim 19% onder die in 2018 (€ 666.546) en 4,5% hoger (€ 120.925) dan de begroting 2019. De geworven baten lagen met € 2.690.358 zo’n 10% (€ 310.231) onder die in 2018 en bijna 5% (€ 125.358) hoger dan de begroting 2019. De verschillen met 2018 worden verklaard door enkele majeure oorzaken. In de eerste plaats is Stichting Chris en Voorkom!, die al eerder juridisch

verzelfstandigde, per 1 januari 2019 ook wat betreft de fondsenwerving geheel verzelfstandigd. Dit betekent dat de bestemde giften voor Chris en Voorkom! in 2019 geen deel uitmaken van de geworven baten van Vrienden van De Hoop, wat tot en met 2018 nog wel het geval was. (In 2018 betrof dit een bedrag van € 340.305). Dit gold ook voor de financiële bijdrage aan Chris en Voorkom!, die in 2019 alleen nog bestond uit een financiële bijdrage

uit de middelen van Vrienden van De Hoop. De bestemde giften voor Chris en Voorkom! maken in 2019 dus ook geen deel uit van het bedrag “besteed aan de doelstelling”. Verder werd in 2018 een boekwinst geboekt op de verkoop van vastgoed ad. € 248.177, wat bijdroeg aan het positieve resultaat van € 362.225. In 2019 werd daarentegen een boekverlies op de verkoop van vastgoed genomen van € 191.649, wat de belangrijkste verklaring

is voor het negatieve resultaat van € 236.646 in 2019. Ten opzichte van de begroting 2019 liggen de totale baten € 120.925 hoger dan begroot, vooral vanwege de hoger dan begrote baten uit nalatenschappen. Voor het overige waren er in 2019, afgezien van het boekverlies in verband met de verkoop van vastgoed en afgezien van de ontvangen nalatenschappen, geen bijzondere baten of lasten met een eenmalig karakter.

Besteed aan doelstelling	
Vrienden van De Hoop onderscheidt drie hoofddoelstellingen:	
Financiële bijdragen en overige hulp	€ 1.359.924
Beschikbaar stellen van gebouwen	€ 465.168
<u>Voorlichtingsactiviteiten</u>	<u>€ 383.245</u>
Totaal	€ 2.208.337

Wervingskosten baten
De beleidsdoelstelling van Vrienden van De Hoop is een maximaal percentage van 17,5% voor de kosten van geworven baten. In 2019 was dit percentage 21,2% (in 2018 was dit 19,9% en in 2017 was dit 20,8%). De belangrijkste reden voor de stijging van het percentage is het niet

meer meetellen van de bestemde giften voor Chris en Voorkom! in de geworven baten van Vrienden van De Hoop. Omdat een deel van de fondsenwerving uit vaste kosten bestaat, kunnen de fondsenwervingskosten niet met een evenredig deel van het verlies aan geworven baten worden verminderd. Het bedrag besteed aan fondsenwerving is wél verminderd ten opzichte van 2018, met € 27.044. Het langetermijnbeleid blijft erop gericht het percentage te laten dalen, echter zonder in te boeten aan wervingskracht of het bereiken van de strategische en missionaire doelen. Voor de jaren 2019-2021 accepteert Vrienden van De Hoop het continueren van een hoger dan gewenst percentage vanwege de geplande investeringen in het creëren van duurzame inkomstengroei. Dit is noodzakelijk vanwege de derving van huurinkomsten door de verkoop van enkele panden in 2018.

Kosten beheer en administratie
Er is door het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop een maximaal percentage van beheer en administratiekosten vastgesteld van 6% ten opzichte van de totale inkomsten. Al jarenlang blijft dit percentage

structureel onder deze 6%. In 2019 is dit niet gelukt. Een belangrijke reden voor de stijging van het percentage is het niet meer meetellen van de bestemde giften voor Chris en Voorkom! in de baten van Vrienden van De Hoop. Omdat de kosten voor beheer en administratie vrijwel geheel onafhankelijk zijn van de hoogte van de baten en wel worden uitgedrukt in een percentage van de baten, neemt het percentage derhalve toe. In 2019 is ook het bedrag toegekend aan de post “beheer en administratie” hoger dan in 2018, vooral als resultaat van een algehele evaluatie van de lastenverdeling van Vrienden van De Hoop. Deze evaluatie was onder meer nodig vanwege interne personele verschuivingen. Het langetermijnbeleid blijft erop gericht het percentage jaarlijks onder de 6% te laten uitkomen.

Resultaat
In 2019 is een exploitatieresultaat geboekt van - € 236.646. Daarnaast is € 94.768 onttrokken aan de bestemmingsfondsen. Ten gevolge van de verkoop van vastgoed is tevens € 5.764 onttrokken aan de bestemmingsreserve materiële vast activa. Aan de bestemmingsreserve

financiering overige vaste activa is € 770.168 toegevoegd, vanwege de verstrekking van een achtergestelde lening aan De Hoop ggz van 1 miljoen euro. Per saldo is € 906.283 onttrokken aan de continuïteitsreserve.

Continuïteitsreserve
Het streven van Vrienden van De Hoop is om giften zo spoedig mogelijk in te zetten voor de doelstelling. Ten aanzien van een aan te houden ‘continuïteitsreserve’ (dus in aanvulling op de bestemmingsreserves) hanteert het bestuur van Vrienden van De Hoop het volgende beleid. De minimale continuïteitsreserve wordt gebaseerd op de risico-inschatting dat de inkomsten in twee achtereenvolgende jaren onvoorzien met 25% afnemen ten opzichte van de jaarbegroting. Daarbij is het wenselijk om ter dekking van dit risico te streven naar een continuïteitsreserve ter hoogte van de uitkomst van het door Vrienden van De Hoop gehanteerde rekenmodel, betreffende een gedetailleerde analyse van de financiering van vaste activa en werkkapitaal, een risicoanalyse van mogelijke, onverwachte inkomstendalingen (per inkomstencategorie) en een

berekening van de omvang van de financiële verplichtingen. Per 31 december 2019 is de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve € 531.500, gebaseerd op de Begroting 2020. Indien er dwingende of dringende redenen zijn die de hoofddoelstelling van Vrienden van De Hoop in gevaar brengen (noodzakelijke steun aan De Hoop ggz), is er een apart bestuursbesluit van Vrienden van De Hoop nodig om het bedrag van de minimale continuïteitsreserve tijdelijk naar beneden toe bij te stellen. Dit is in 2017 gebeurd, om de financiële steun aan de giftbestemmingen conform begroting te continueren ten laste van de continuïteitsreserve.

Beleggingen
Vrienden van De Hoop belegt niet in aandelen of obligaties. Ook vastgoed dient niet als belegging, maar wordt zo veel mogelijk ingezet voor de doelstelling.

Communicatie met belanghebbenden

Vrienden van De Hoop onderscheidt drie groepen belanghebbenden: 1) donateurs, bidders, deelnemers, 2) interne organisatie (bestuur, medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers) en 3) de giftbestemmingen (organisaties die financiële bijdragen en/of andere steun van Vrienden van De Hoop ontvangen). Deze drie groepen benaderen wij op verschillende manieren.

Donateurs, bidders & deelnemers

Naast de algemene communicatiemiddelen voor donateurs, bidders en deelnemers (zoals het magazine HOOP, brieven, digitale nieuws- en gebedsbrieven), is er dagelijks contact per telefoon en email. Het streven is om op elke vraag, opmerking of klacht individueel te reageren, conform de vastgelegde klachtenprocedure van Vrienden van De Hoop. Klachten worden opgetekend en individueel opgevolgd.

Ook persoonlijke ontmoetingen met donateurs hebben prioriteit. Dit gebeurt in het bijzonder in kerken en gemeenten, tijdens ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop, tijdens de sponsevenementen, op de open dag tijdens de Week van Hoop en tijdens een speciale dankdag voor bidders.

In 2019 waren er enkele tientallen meldingen van onterechte en/of onjuiste incasso's. Donateurs worden geïnformeerd hoe zij deze storting tot acht weken zelf terug kunnen halen. Als zij dat binnen deze termijn niet doen, stort Vrienden van De Hoop het bedrag terug.

Interne organisatie

Vrienden van De Hoop kent een afdelingsoverleg (zeven keer per jaar), waar alle medewerkers aan deelnemen. Dit overleg heeft een interactief karakter en staat onder meer in het teken van 'elkaar bijpraten'. Medewerkers

kunnen agendapunten voorstellen, met ideeën komen en er is veel ruimte voor vragen en opmerkingen. Voor persoonlijke opmerkingen en gebed is vooral gelegenheid tijdens de weekopening en verder tijdens de dagopeningen. Jaarlijks vindt een teamdag plaats, waar medewerkers feedback en input kunnen geven over het huidige en komende jaarplan en activiteiten.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) dat in 2018 is gehouden, blijkt dat de missie van Vrienden van De Hoop door de medewerkers ten volle wordt omarmd. Ook bevestigt het onderzoek de onderlinge betrokkenheid, collegialiteit en waardering. Maar medewerkers gaven ook aan dat wat hen betreft verbeteringen nodig en mogelijk zijn op het gebied van persoonlijke ontwikkeling, efficiëntie, innovatie, werkdruk en interne communicatie. Investeren in de

interne organisatie is dan ook één van de vier strategische prioriteiten in het meerjarenplan 2019-2021.

De communicatie met vrijwilligers vindt vooral individueel plaats en daarnaast één maal per jaar tijdens de 'bedankdag'. Elke werkervaringsdeelnemer wordt individueel begeleid door een medewerker. Vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers participeren in de week- en dagopeningen.

Afspraken met vrijwilligers worden vastgelegd in een vrijwilligerscontract. In dit contract staat onder andere benoemd

welke functie de vrijwilliger heeft, het aantal uren en werkdagen dat men werkzaam is, de functiebeschrijving op vrijwillige basis, de werkzaamheden, de leidinggevende, onkostenvergoeding op basis van OV, verzekering tegen aansprakelijkheid en ongevallen, geheimhouding, statuten, geschillen, duur en einde van de overeenkomst, verdere afspraken. Afspraken met werkervaringsdeelnemers worden vastgelegd in een werkstageovereenkomst en maken onderdeel uit van hun behandeling.

Giftbestemmingen

In 2019 hebben met alle giftbestemmingen (veelal meerdere) individuele

gesprekken plaatsgevonden over de samenwerking met Vrienden van De Hoop. In onderling overleg zijn afspraken gemaakt over de samenwerking en financiële en/of personele ondersteuning. Door het jaar heen is er geregeld overleg met giftbestemmingen over de communicatie naar de achterban en de fondsenwerving.

Bestuur en directie

Het onbezoldigde bestuur van Vrienden van De Hoop bestaat statutair uit ten minste vijf en in ieder geval een oneven aantal natuurlijke personen. Het bestuur bestaat sinds december 2019 uit de volgende leden (met nevenfuncties).

- Dhr. C.M. Kloet, voorzitter
- Lid Raad van Commissarissen Joh. Mourik & Co. Holding
 - Lid Raad van Advies Ureason B.V.
 - Voorzitter kerkenraad Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) Haamstede
- Dhr. Y. Starreveld
- Trainer bij NCOI en Avans+
 - Financieel adviseur en financieel coach bij Starreveld International
- Dhr. C. Mulder
- Directeur De Molen Nieuw Lekkerland Beheer bv
 - Commissaris Mulder Automotive bv
- Dhr. H. van den Heuvel
- Emeritus-predikant van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) in Nederland
 - Lid van de generaal synodale commissie Taakgroep Beroepingswerk Predikanten
 - Lid van het bestuur van het missionaire project Kerk voor Krispijn
- Dhr. L.A. Verweij
- Voorzitter klachtencommissie Solutions Centre

Het bestuur houdt toezicht op de

directie van Vrienden van De Hoop. Zij fungeert tevens als klankbord voor de directie en geeft gevraagd en onge-vraagd advies.

De leden van het bestuur worden benoemd voor een periode van telkens maximaal vier jaar. Er is een profiel vastgesteld voor de leden dat wordt gehanteerd bij vacatures. Kandidaten voeren eerst een kennismakingsgesprek met de voorzitter en directie. Vervolgens maakt de kandidaat kennis met de rest van het bestuur, waarna wordt besloten of al dan niet tot toetreding over kan worden gegaan.

Bij de optimale samenstelling wordt zoveel mogelijk gestuurd op een goede mix van kerkelijke achtergrond om zo tot een goede diversiteit te komen. Verder is er binnen het bestuur een mix van (oud-)ondernemers, particulieren en personen die actief in de kerk zijn.

Om functievermenging en onafhankelijkheidsconflicten te voorkomen zijn er statutair een aantal zaken bepaald. Bijvoorbeeld dat de ruime meerderheid van het bestuur onafhankelijk van Stichting De Hoop functioneert en dat er geen familieband is tussen directie en bestuur. Daarnaast zijn er geen familiebanden tussen bestuurders onderling. Geen van de

bestuurders werkt bij een leverancier van Stichting De Hoop.

Het functioneren van het bestuur en de samenwerking tussen bestuur en directie wordt om de twee à drie jaar geëvalueerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de enquête voor zelfevaluatie zoals samengesteld door de Nederlandse Vereniging voor Toezichthouders in de Zorg. Het functioneren van de directie wordt jaarlijks geëvalueerd volgens een vast model, waarbij bestuursleden aanvullende vragen en opmerkingen inbrengen.

De directie van Vrienden van De Hoop wordt gevormd door de heer A.T. Pothof.

Het bestuur vergadert jaarlijks zeven keer regulier, altijd in aanwezigheid van de directie. Elke vergadering rapporteert de directie schriftelijk en mondeling over de inkomsten en uitgaven ten opzichte van de begroting en het voorgaande kalenderjaar, over de voortgang op strategische trajecten en over lopende activiteiten. Tijdens de mei-vergadering worden het jaarverslag en de jaarrekening vastgesteld. In de december-vergadering worden de door de directie opgestelde Jaarplan en Begroting goedgekeurd.

Interne organisatie

Vrienden van De Hoop kent een eenvoudige organisatiestructuur, met in 2018 één directeur en drie teamleiders, die gezamenlijk het managementteam vormen.

Elk team bestaat naast de teamleider uit betaalde medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers.

Ultimo 2019 werkten er 16,9 fte aan betaalde krachten bij Vrienden van De Hoop. Gemiddeld over geheel 2019 werkten er 16,7 fte betaald. In 2019 werd er gewerkt met 11 vrijwilligers die een formeel vrijwilligerscontract hadden met Vrienden van De Hoop. Er werkten in 2019 voor kortere of langere tijd 3 werkervaringsdeelnemers en 4 participatiemedewerkers bij Vrienden van De Hoop.

Het ziekteverzuim lag met 3,9% opnieuw iets lager dan het voorgaande jaar en werd voor een groot deel veroorzaakt door langdurige (gedeeltelijke) ziekte van één medewerker.

Vrienden van De Hoop hanteert de CAO voor de ggz-sector. De functies van directie en medewerkers zijn gewogen binnen de systematiek van deze CAO. Het salaris van de directeur is eveneens gewogen volgens de systematiek van Goede Doelen Nederland. In dit model wordt de directeur van Vrienden van De Hoop vanaf 2019 ingeschaald in groep F. Het door GDN voor deze functiegroep als norm gestelde maximaal jaarinkomen in

2019 is € 97.871 per fte. Met het oog op de verantwoording van de stichting aan de maatschappij en donateurs, is het beleid van Vrienden van De Hoop het salaris van de directeur ten minste één schaal onder de vastgestelde functiegroep in te schalen. Het maximaal jaarinkomen van de directeur is daarmee vast te stellen op € 86.578 (functiegroep E) per fte. Het werkelijk betaalde jaarinkomen over 2019 is met € 77.038 per fte conform dit beleid.

De directeur is volgens de CAO van de ggz-sector ingeschaald in functiegroep

70 (schaal 8). De totale salariskosten, inclusief pensioenpremie, voor de directie waren in 2019 € 93.422 (op basis van 1,1 fte).

Milieubeleid en duurzaamheid
Bij Vrienden van De Hoop scheiden we papier, dat separaat wordt verwerkt. Daarnaast gebruiken we groene stroom. Verlichting in de kantoorruimten wordt uitgeschakeld zodra de ruimten leeg zijn, en niet pas aan het einde van een werkdag. Ook kennen we een fietsplan waar medewerkers gebruik van maakten.

Verantwoordingsverklaring

Conform de eisen van het CBF legt het bestuur in de Verantwoordingsverklaring verantwoording af over drie principes:

1. Onderscheid de functies toezicht houden, besturen en uitvoeren.
2. Optimaliseer de effectiviteit en efficiency van bestedingen.
3. Optimaliseer de omgang met belanghebbenden.

Vrienden van De Hoop onderschrijft deze drie algemene principes van de Code Goed Bestuur in het Reglement CBF-Keur, die sinds 1 juli 2008 van kracht zijn.

Functiescheiding

Het bestuur houdt toezicht op de directie van Vrienden van De Hoop. De directie is verantwoordelijk voor het formuleren en uitvoeren van strategie en beleid en geeft leiding aan de uitvoeringsorganisatie. De directie doet voorstellen aan het bestuur, waarna het bestuur goedkeuring verleent. De directie rapporteert schriftelijk en mondeling over de inkomsten en uitgaven ten opzichte

van de begroting en het voorgaande kalenderjaar, over de voortgang op strategische trajecten en over lopende activiteiten. Om functievermenging en onafhankelijkheidsconflicten te voorkomen zijn er statutair een aantal zaken bepaald. Onder meer is vastgelegd dat er geen familieband is tussen de directie en bestuursleden.

Effectiviteit en efficiency

Het optimaliseren van effectiviteit en efficiency is een permanent aandachtspunt bij Vrienden van De Hoop. Conform de principes van PDCA (Plan, Do, Check, Act) wordt elke activiteit periodiek op deze criteria geëvalueerd en worden verbeteringen vastgesteld, geïmplementeerd en op resultaat gemonitord. Bij projecten (zoals de evenementen of telefonische acties) wordt deze evaluatie in het algemeen jaarlijks gedaan, bij doorlopende activiteiten veelal meerdere keren per jaar. Zo wordt het rendement van fondsenwervende brieven voortdurend bijgehouden, wordt minimaal één keer

per kwartaal geëvalueerd en worden verbeterpunten afgesproken en per direct geïmplementeerd.

De interne doelstelling van Vrienden van De Hoop is, dat de totale wervingskosten voor geworven baten maximaal 17,5% van de geworven baten zijn. Het maximale percentage voor beheer en administratiekosten is vastgesteld op 6% van de totale inkomsten.

Belanghebbenden

Vrienden van De Hoop onderscheidt hoofdzakelijk drie groepen belanghebbenden: donateurs, bidders en deelnemers; interne organisatie (bestuur, medewerkers, vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers); en de giftbestemmingen (organisaties die financiële bijdragen en/of andere steun van Vrienden van De Hoop ontvangen). Deze drie groepen benaderen wij op verschillende manieren.

Met donateurs, bidders en deelnemers wordt gecommuniceerd via het magazine HOOP, brieven, digitale nieuws- en

gebedsbrieven en is er dagelijks contact per telefoon en email. Het streven is om op elke vraag, opmerking of klacht individueel te reageren, conform de vastgelegde klachtenprocedure van Vrienden van De Hoop.

Ook persoonlijke ontmoetingen met donateurs hebben prioriteit. Dit gebeurt in het bijzonder in kerken en gemeenten, tijdens ontvangsten en rondleidingen op Dorp De Hoop, tijdens de sponsevenementen, op de open dag tijdens de Week van Hoop en tijdens een speciale dankdag voor bidders.

Intern kent Vrienden van De Hoop een afdelingsoverleg (zeven keer per jaar), waar alle medewerkers aan deelnemen. Dit overleg heeft een interactief karakter en staat onder meer in het teken van 'elkaar bijpraten'. Medewerkers kunnen agendapunten voorstellen, met ideeën komen en er is veel ruimte voor vragen en opmerkingen. Voor persoonlijke opmerkingen en gebed is vooral gelegenheid tijdens de weekopening en verder tijdens de dagopeningen. Jaarlijks vindt een teamdag plaats, waar medewerkers feedback en input kunnen geven over het huidige en komende jaarplan en activiteiten. De communicatie met vrijwilligers vindt vooral individueel plaats en daarnaast

één maal per jaar tijdens de 'bedankdag'. Elke participatiemedewerker en werkervaringsdeelnemer wordt individueel begeleid door een medewerker. Vrijwilligers, participatiemedewerkers en werkervaringsdeelnemers participeren in de week- en dagopeningen.

Risicomanagement

Driejaarlijks worden, als onderdeel van de totstandkoming van een nieuw drie-jarenplan, de belangrijkste risico's voor Vrienden van De Hoop in kaart gebracht en in de twee tussenliggende jaren bij de formulering van een nieuw jaarplan geëvalueerd en geactualiseerd.

Bij het opstellen van het nieuwe meerjarenplan 2019-2021 zijn de volgende risico's gedefinieerd:

1. Ontkerkelijking
2. Mogelijke afschaffing van de acceptgiro
3. Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie
4. Toename van het aantal fondsenwervende evenementen
5. Afnemende lange-termijnbinding aan goede doelen

Om de mogelijke impact van deze risico's op de bedrijfsvoering te minimaliseren zijn de volgende maatregelen

genomen.

1. Ontkerkelijking – Uit onderzoek is bekend dat het regelmatig bezoeken van een kerk gemiddeld genomen een indicator is van de vrijgevigheid van mensen en hun bereidheid om vrijwilligerswerk te doen. Terugloop van het aantal mensen dat geregeld de kerk bezoekt, kan betekenen dat de inkomsten en het aantal vrijwilligers van christelijke goede doelen mede hierdoor onder druk komen te staan. Des te belangrijker is het voor Vrienden van De Hoop om met meer kerken een intensievere relatie op te bouwen. In de afgelopen jaren is bovendien gebleken dat kerken op het gebied van pastoraat behoefte hebben aan meer informatie over verslavings- en psychische problematiek en aan praktische handvatten voor het verlenen van eerstelijnszorg. Vrienden van De Hoop en De Hoop zijn daarom begonnen met het organiseren van regionale bijeenkomsten voor ambtsdragers en pastoraal medewerkers in de kerken. In de komende jaren is dit dan ook één van de prioritaire strategieën.
2. Mogelijke afschaffing van de acceptgiro – De inspanningen om donateurs te verzoeken om (bij

voorkeur) op incassobasis te geven dan wel via machtiging of periodieke overboeking worden gecontinueerd. Ook is de nieuwe website toegankelijker gemaakt voor online doneren. Hoewel de afschaffing vooralsnog lijkt uitgesteld, blijven we alert op de mogelijkheid dat dit toch in de komende jaren eens zal gebeuren. Daarom zal er ook geëxperimenteerd worden met nieuwe vormen van collecteren, zoals Givt.

3. Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie – Anticiperend op een eventuele wettelijke beperking van de mogelijkheden om telefonisch met onze achterban te communiceren, zal Vrienden van De Hoop bij telefonische campagnes vanaf nu aan mensen steeds expliciet toestemming vragen om in de toekomst ook telefonisch contact te mogen opnemen..

4. Toename van het aantal fondsenwervende evenementen – Toename van het aantal sportieve fondsenwervende evenementen in Nederland lijkt een dempende werking te hebben op de groei van de opbrengsten van Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen. Daarom blijft één van de prioritaire beleidsvoornemens ten aanzien van dit risico verdere diversificatie van evenementen binnen deze twee concepten. Daarnaast wordt ingezet op peer-to-peer werving van deelnemers en teams. In een projectgroep wordt verder

nagedacht over het ontwikkelen en testen van nieuwe fondsenwervende evenementen.

5. Afnemende lange-termijnbinding aan goede doelen (toename ad hoc steun) – Naast de verzoeken aan voormalige en potentiële donateurs om (bij voorkeur) op incassobasis te geven, zal in de fondsenwerving in toenemende mate worden gefocust op concrete projecten. Ook zullen meer kortdurende ‘multi-channel’ fondsenwervingsacties worden ondernomen. Voor de werving van vrijwilligers zal steeds meer worden uitgegaan van concrete behoeften en zullen concrete vacature-omschrijvingen worden opgesteld.

Met het oog op 2020 is verder nog het volgende risico gedefinieerd.

6. Consequenties beleid inzake coronavirus – In het voorjaar van 2020 werden door de overheid rigoureuze maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (COVID-19) tegen te gaan. Op het moment van vaststellen van Jaarverslag en Jaarrekening 2019 zijn de consequenties van het overheidsbeleid voor de samenleving als geheel, laat staan specifiek voor de goededoelensector, niet te overzien. Vrienden van De Hoop heeft ervoor gekozen om vooral te focussen op het empathisch onderhouden van de relatie met haar achterban, zodat op een gepast moment de reguliere werving weer kan worden hervat. Daarnaast wordt aandacht gegeven aan de noodzaak

om de zorg voor de cliënten van De Hoop ggz zoveel mogelijk te continueren.

In 2019 is het negatieve effect van de genoemde eerste vijf risico’s op de operationele gang van zaken minimaal geweest. De meeste voornemens voor 2019 konden worden gerealiseerd of in gang gezet. Het vergroten van de vitaliteit en robuustheid van de interne organisatie blijft een belangrijk aandachtspunt en is daarom ook één van de vier strategische prioriteiten voor de komende jaren. Daarnaast zagen we dat opnieuw grotere incidentele donaties (met name nalatenschappen) tot een bemoedigend financieel resultaat leidden. De prioriteit in de komende jaren blijft dan ook om duurzame groei te creëren, teneinde minder afhankelijk te worden van grotere incidentele baten.

Vooruitblik 2020-2021

In 2018 is een nieuw meerjarenplan 2019-2021 opgesteld. Het integrale plan is te vinden op de website www.vriendenvandehoop.nl

Als basis voor het definiëren van de strategische prioriteiten is een nieuwe ‘corporate SWOT’ voor Vrienden van De Hoop gedefinieerd, die als volgt kan worden samengevat:

Sterkten	Zwakten
• Onderscheidende identiteit en goede reputatie van De Hoop ggz • Geestelijke en maatschappelijke relevantie ‘giftbestemmingen’ • Stabiele achterban van particulieren, kerken, bedrijven en enkele fondsen • Solide evenementen Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen • Inspirerende mix van betrokken en gedreven medewerkers én (oud-) cliënten én vrijwilligers	• Relatieve onbekendheid van totale zorgaanbod De Hoop ggz en door Vrienden van De Hoop gesteunde projecten • Beperkte ‘kruisbestuiving’ binnen Vrienden van De Hoop (team-overstijgende samenwerking) en tussen Vrienden van De Hoop en De Hoop ggz • Te weinig menskracht in de ‘buitendienst’ • Tekortschietende innovatie met het oog op nieuwe manieren van geven • Kwetsbare interne organisatie door achtergebleven investeringen in mensen en middelen
Kansen	Bedreigingen
• Intensiveren van relaties binnen bestaande achterban en hun netwerken • Uitbreiden van relaties buiten regio ‘Zuidwest Nederland’ • Door-ontwikkelen van gesegmenteerde communicatie en fondsenwerving • Verbeteren multi-mediamix (m.n. video) • Intentioneel benaderen van jongeren	• Ontkerkelijking • Mogelijke afschaffing acceptgiro • Mogelijke wettelijke inperking van telefonische communicatie • Toenemend aantal nationale en lokale fondsenwervende evenementen • Afnemende langere-termijnbinding van donateurs, deelnemers, vrijwilligers

Bij de evaluatie van deze SWOT in november 2019, is vastgesteld dat deze nog immer actueel is. Wel zijn de volgende aspecten toegevoegd:

- Als sterkte: “Verhalen van Hoop”
- Als kans: realisatie van Huizen van Hoop in de komende jaren

Als bijzondere verbeterpunten voor 2020 zijn gemarkeerd:

- Te weinig menskracht in de ‘buitendienst’
- Tekortschietende innovatie met het oog op nieuwe manieren van geven

Als bijzondere kansen voor 2020 zijn benoemd:

- Verbeteren multi-mediamix (met name video)
- Intentioneel benaderen van jongeren

Strategische Prioriteiten
Voor de periode 2019-2021 zijn de volgende vier strategische prioriteiten vastgesteld. Het totaal van de onderliggende strategieën benut de sterkten en kansen en adresseert de zwakten en bedreigingen uit de SWOT. Op basis van de evaluatie van de SWOT zijn de vier gekozen Strategische Prioriteiten ongewijzigd.

- Groei in het effectieve bereik van “Verhalen van Hoop”
Strategie:
 - Het campagnematig multimediaal communiceren van “Verhalen van Hoop” (bijvoorbeeld rond de Week van Hoop), in aanvulling op de continue, reguliere gelegenheden voor het delen van “Verhalen van Hoop” (bijvoorbeeld in het magazine HOOP, bij evenementen en bij presentaties)
- Duurzame groei in impact
Strategie:
 - Ontwikkelen van een gezamenlijke “Theory of Change” met alle relevante projecten, alsmede SMART-doelstellingen en resultaat- en impact-metingen
- Duurzame groei in geworven baten
Strategieën:
 - Kwantitatieve en kwalitatieve groei in relaties met kerken
 - Kwantitatieve en kwalitatieve groei in relaties met bedrijven
 - Groei in gesegmenteerde fondsenwerving onder particulieren, met bijzondere aandacht voor behoud van huidige donateurs
 - Continueren van groei in diversificatie binnen de twee fondsenwervende ‘labels’, Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen

- Ontwikkelen van specifieke evenementen/communicatie/ fondsenwerving voor kinderen, jongeren en studenten
- Duurzame robuustheid en vitaliteit van de interne organisatie
Strategieën:
 - Creëren van een zogenoemde FISH-cultuur: “Be There + Make Their Day + Play + Choose Your Attitude”
 - Uitbreiden van het werken in ‘projectgroepen’
 - Groei in samenwerking met de poliklinieken en andere afdelingen van De Hoop ggz en Terwille bij het ontwikkelen van beleid en acties met het oog op de kerken en met betrekking tot kinderen/jongeren/ studenten
 - Ontwikkelen van een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) voor iedere medewerker
 - Investeren in werving, opleiding en behoud van kantoor- en projectvrijwilligers
 - Permanente PDCA (Plan, Do, Check, Act) op het gebied van technische infrastructuur (m.n. database en websites)

Financiële vooruitzichten

Op basis van de langetermijnanalyse van de inkomstenontwikkeling van Vrienden van De Hoop tot en met 2015 (veel relatief grote donaties en andere inkomsten

met incidenteel karakter) en de ervaring van de laatste drie jaren (creëren van duurzame groei in de huidige maatschappelijke context gaat heel geleidelijk), past een voorzichtig-optimistische meerjarenraming voor 2020-2021 wat betreft geworven baten.

Om de gewenste groei te realiseren, zal in de komende jaren met name geïnvesteerd worden in menskracht in de ‘buitendienst’ (ten behoeve van het intensiveren en uitbreiden van relaties met kerken en bedrijven), in multimedia (video en online-presentie) en in de interne organisatie (inclusief vrijwilligers).

Omdat per 1 januari 2019 de geworven baten voor en bestemde giften aan de Stichting Chris en Voorkom! geen onderdeel meer zijn van de boeken van Vrienden van De Hoop, is de meerjarenraming 2019-2021 exclusief deze bedragen.

Meerjarenraming (in duizenden euro)

	Realisatie 2019	Begroting 2020	Raming 2020	Raming 2021
Baten				
Geworven baten	2.690	2.665	2.665	2.765
Baten met tegenprestatie	30	35	45	45
Overige baten	80	60	70	70
Totaal Baten	2.801	2.760	2.780	2.880
Lasten				
Personeelskosten	1.040	1.250	1.050	1.100
Financiële bijdragen	1.199	* 993	* 983	* 973
Kosten vastgoed	384	190	215	215
Communicatie & events	272	325	325	335
Organisatie kosten	155	215	215	225
Totale lasten	3.050	2.973	2.788	2.848
Saldo rente-resultaat	11			
Tekort (-) / overschot	-237	-213	-8	32

* Exclusief ‘voorwaardelijke toekenningen’, in 2020 begroot op € 123.000

Jaarplan 2020

Het meerjarenplan 2019-2021 is voor het tweede jaar uitgewerkt naar concrete activiteiten in het Jaarplan 2020. Dit jaarplan is integraal te vinden op de website www.vriendenvandehoop.nl.

De in het jaarplan benoemde activiteiten betreffen met name nieuwe of gewijzigde activiteiten. Het leeuwendeel van de werkzaamheden bestaat echter uit het continueren van succesvolle en/of noodzakelijke activiteiten. De laatste categorie betreft dikwijls de niet-zichtbare, 'voorwaardelijke' activiteiten, vooral op het gebied van administratie, logistiek, techniek en infrastructuur. Het jaarplan geeft dus geen volledig beeld van alle activiteiten van Vrienden van De Hoop, maar legt het focus op wat nieuw of anders is ten opzichte van voorgaande jaren.

Vrienden van De Hoop werkt conform de principes van PDCA (Plan, Do, Check, Act) waarbij elke activiteit op effectiviteit en efficiency wordt geëvalueerd en verbeteringen worden vastgesteld, geïmplementeerd en op resultaat gemonitord.

Coronacrisis

In het voorjaar van 2020 werden door de overheid rigoureuze maatregelen genomen om de verspreiding van het coronavirus (COVID-19) tegen te gaan. Op het moment van vaststellen van Jaarverslag en Jaarrekening 2019 zijn de consequenties van het overheidsbeleid voor de samenleving als geheel, laat staan specifiek voor de goededoelensector, niet te overzien. Vrienden van De Hoop hanteert daarom in dit stadium drie scenario's, die maandelijks opnieuw worden getoetst met de dan beschikbare informatie. Het meest gunstige scenario gaat uit van een neutrale of zelf positieve impact van de crisis op de inkomsten en het resultaat, waarbij de uitgaven en investeringen conform de begroting kunnen worden gedaan. Het meest ongunstige scenario gaat uit van een inkomstendaling van 20% of meer, waarbij alle beïnvloedbare kosten tegen het licht worden gehouden die niet direct wervend of missionair zijn. Op het moment van vaststellen van de jaarrekening gaat Vrienden van De Hoop uit van het 'tussenscenario' waarbij de inkomsten maximaal 20% lager uitkomen dan begroot. Een overweging hierbij is, dat de grootste fondsenwer-

vende evenementen konden worden uitgesteld naar het najaar van 2020 en niet behoeften te worden afgelast. Dit geeft gelegenheid om zo nodig de opzet van de evenementen aan te passen aan de dan geldende regelgeving, zodat het risico van algehele afgelasting verder wordt geminimaliseerd. Ook gezien de gemengde samenstelling van de baten (waaronder de doorlopende incasso's, de diversiteit aan evenementen en bedrijven, nalatenschappen), de hoogte van de continuïteitsreserve, de liquiditeit en de verwachte boekwinst op te verkopen vastgoed, verwacht Vrienden van De Hoop geen continuïteitsrisico of significante negatieve impact op de doelstellingsbijdragen en/of de eigen werkorganisatie.

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Na resultaatbestemming

Activa		31-12-2019	31-12-2018
Immateriële vaste activa			
Benodigd voor de bedrijfsvoering	6.1	28.192	43.004
Materiële vaste activa			
Benodigd voor de bedrijfsvoering	6.2	97.726	103.966
Direct in gebruik voor de doelstelling	6.3	2.709.464	3.031.395
		2.807.190	3.135.361
Financiële vaste activa			
Leningen verstrekt in het kader van de doelstelling	6.4	1.004.687	53.475
Vorraden			
Bedrijfsvoorraden	6.5	8.488	4.095
Vorderingen			
Debiteuren	6.6	513	7.866
Aflossingsverplichtingen leningen u/g	6.7	22.248	57.600
Overige vorderingen	6.8	197.279	137.127
Overlopende activa	6.9	20.070	17.485
		240.110	220.078
Liquide middelen			
Kas/Bank	6.10	844.294	1.801.034
Totaal			
		4.932.962	5.257.047

Passiva		31-12-2019	31-12-2018
Reserves en Fondsen			
Reserves			
Continuïteitsreserve	6.11	454.455	1.360.737
Bestemmingsreserve	6.12	2.397.618	1.651.892
		2.852.073	3.012.629
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	6.13	56.385	151.153
		2.908.458	3.163.783
Voorzieningen			
Voorziening jubilea	6.14	12.480	10.520
		12.480	10.520
Langlopende schulden			
Hypothecaire leningen	6.16	1.408.000	1.492.000
Rentedragende en renteloze leningen	6.17	14.748	49.039
		1.422.748	1.541.039
Kortlopende schulden			
Crediteuren	6.18	19.145	51.704
Aflossingsverplichtingen langlopende schulden	6.19	116.805	151.939
Belastingen en sociale premies	6.20	34.530	40.249
Overige schulden	6.21	418.796	297.814
		589.276	541.706
Totaal			
		4.932.962	5.257.047

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

		werkelijk 2019	begroting 2019	werkelijk 2018
Baten				
Baten van particulieren		1.353.233	1.385.000	1.612.462
Baten van bedrijven		518.288	500.000	484.091
Baten van kerken		411.398	450.000	505.048
Baten van subsidies van overheden		41.000	50.000	147.831
Baten van andere organisaties zonder winststreven		128.143	100.000	152.478
Baten van nalatenschappen		238.296	80.000	98.680
Som van de geworven baten	7.1	2.690.358	2.565.000	3.000.589
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	7.2	30.069	45.000	34.171
Overige baten	7.3	80.498	70.000	432.711
Som van de baten		2.800.925	2.680.000	3.467.471
Lasten				
Besteed aan doelstellingen				
A. Exploitatiekosten accommodaties t.b.v. Stichting				
De Hoop en gelieerde instellingen	4	465.168	302.750	332.334
B. Bijdragen hulpverleningswerk	4	1.359.924	1.160.750	1.482.134
C. Voorlichtende activiteiten	4	383.245	423.950	504.056
Totaal besteed aan doelstellingen		2.208.337	1.887.450	2.318.524

Wervingskosten	4	569.906	606.450	596.950
Kosten beheer en administratie	4	270.589	266.100	200.539
Som van de lasten		3.048.832	2.760.000	3.116.013
Saldo voor financiële baten en lasten		-247.907	-80.000	351.458
Saldo financiële baten en lasten	7.11	11.261	7.000	10.767
Tekort (-) / Overschot		-236.646	-73.000	362.225

	2019	Begroting 2019	2018
Het resultaat is als volgt verdeeld:			
- continuïteitsreserve	-906.283	0	1.326.380
- bestemmingsreserve materiële vaste activa	-5.764	0	-52.418
- bestemmingsreserve financiering overige vaste activa	770.168	0	-847.232
- bestemmingsfondsen	-94.768	-73.000	-64.505
- overige reserves	0	0	0
	-236.646	-73.000	362.225

KASSTROOMOVERZICHT (volgens de indirecte methode)
(in Euro's)

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaatverdeling:		
- toevoeging aan continuïteitsreserve	-906.283	1.326.380
- onttrekking aan bestemmingsreserve	764.404	-899.650
- onttrekking aan bestemmingsfondsen	-94.768	-64.505
	-236.646	362.225
Aanpassingen voor:		
- afschrijving van materiële vaste activa	151.330	162.881
- afschrijving van immateriële vaste activa	14.812	21.527
- bijz. waardevermindering van materiële vaste activa	191.649	0
- mutaties voorzieningen	1.960	15.012
	359.751	199.420
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	-20.032	25.814
- mutaties in voorraden	-4.393	964
- kortlopende schulden (exclusief schulden aan kredietinstellingen)	47.570	-75.795
	23.146	-49.018
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	146.251	512.627
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
- desinvesteringen in materiële vaste activa	-33.487	1.482.542
- investeringen in immateriële vaste activa	0	-31.593
- mutaties in financiële vaste activa	-951.212	184.217
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-984.699	1.635.165

	2019	2018
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
- nieuw opgenomen leningen	0	0
- aflossing langlopende schulden	-118.291	-930.953
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-118.291	-930.953
Mutatie geldmiddelen	-956.739	1.216.839
De mutatie geldmiddelen, gespecificeerd per soort mutatie, ziet er als volgt uit:		
Liquide middelen		
- saldo per 1 januari	1.801.034	584.194
- saldo per 31 december	844.294	1.801.034
Mutatie	-956.739	1.216.839
Mutatie geldmiddelen (inclusief kortlopende schulden aan kredietinstellingen)	-956.739	1.216.839

OVERZICHT LASTENVERDELING

(in Euro's)

		Doelstellingen		
		A	B	C
		Exploitatie accommodaties De Hoop	Bijdragen hulpverlening	Voorlichtende activiteiten
Lasten				
Salarissen en sociale lasten	7.4	80.790	163.944	231.224
Overige personeelskosten	7.5	7.011	7.011	7.643
Bijdragen	7.6	0	1.176.013	0
Huisvestingskosten	7.7	53.787	0	0
Afschrijvingskosten	7.8	310.624	0	0
Communicatie en evenementen	7.9	0	0	105.652
Organisatiekosten	7.10	12.955	12.955	38.725
Totaal lasten		465.168	1.359.924	383.245

Bestedingen aan de doelstelling

Doelbestedingspercentage van de baten:

Totale bestedingen doelstelling A / totale baten

Totale bestedingen doelstelling B / totale baten

Totale bestedingen doelstelling C / totale baten

Totale bestedingen / totale baten

Doelbestedingspercentage van de lasten:

Totale bestedingen doelstelling A / totale lasten

Totale bestedingen doelstelling B / totale lasten

Totale bestedingen doelstelling C / totale lasten

Totale bestedingen / totale lasten

Totale bestedingen / geworven baten

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie / totale baten

Door het bestuur van Vrienden van De Hoop is de norm voor de kosten van beheer en administratie vastgesteld op 6% van de totale baten.

Kosten fondswervende organisatie

Wervingskosten baten / geworven baten

Door het bestuur van Vrienden van De Hoop is de norm voor de wervingskosten baten vastgesteld op 17,5% van de geworven baten.

Werving	Beheer			
Wervingskosten baten	Beheer en administratie	Totaal 2019	Begroting 2019	Totaal 2018
354.714	166.285	996.958	967.000	939.353
14.038	7.011	42.716	33.000	45.427
0	22.500	1.198.513	1.175.000	1.392.484
0	2.831	56.618	73.000	110.019
0	16.349	326.973	143.000	161.440
162.428	3.748	271.828	315.000	283.681
38.725	51.866	155.226	211.000	183.609
569.906	270.589	3.048.832	2.917.000	3.116.013

16,6%11,3%9,6%

48,6%43,3%42,7%

13,7%15,8%14,5%

78,8%70,4%66,9%

15,3%10,4%10,7%

44,6%39,8%47,6%

12,6%14,5%16,2%

72,4%64,7%74,4%

82,1%73,6%77,3%

9,7%9,9%5,8%

21,2%23,6%19,9%

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Grondslagen van waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de 'Richtlijnen Fondsenwervende organisaties', RJ 650, zoals gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar, met uitzondering van het volgende:

Stelselwijziging

Groot onderhoud aan onroerend goed wordt vanaf boekjaar 2019 verwerkt in de boekwaarde van het actief volgens de componentenbenadering. Dit is aangepast vanwege nieuwe regelgeving omtrent groot onderhoud. Deze stelselwijziging heeft geen impact op het resultaat noch op het vermogen.

Presentatiewijziging

De presentatie van de voorziening Levensfasebudget is vanaf 2019 als kortlopende schuld gepresenteerd en niet langer als voorziening. De vergelijkende cijfers zijn hier ook op aangepast.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen.

Er wordt rekening gehouden met eventuele bijzondere waardeverminderingen. Onder de immateriële vaste activa wordt software opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met de lineaire afschrijvingen, welke bepaald zijn aan de hand van de geschatte levensduur, rekening houdend met een residuwaarde.

Het onroerend goed dat betrokken is geweest bij de CTG-afwikkeling is in 2002 echter éénmalig gewaardeerd tegen het gemiddelde van de getaxeerde marktwaarde en executiewaarde per medio april 1999. In totaal is hierbij nog over 1 pand een positieve herwaardering ad. € 153.432 doorgevoerd en tevens voor een gelijk bedrag een reserve materiële vaste activa als bestemmingsreserve geboekt.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, rekening houdend met een eventuele voorziening voor oninbaarheid.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van de voorraden. Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met eventuele incourantheid.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders vermeld staan deze ter vrije beschikking.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Stichting Vrienden van De Hoop ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.

Bestemmingsreserve

Het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop heeft een deel van de reserves bestemd voor het financieren van de vaste activa en de voorraden. Deze beperking van de bestedingsmogelijkheid betreft geen formele verplichting. Het bestuur kan deze beperking opheffen.

Bestemmingsfondsen

Dit betreft fondsen ten behoeve van nog te realiseren of lopende projecten. Deze fondsen bestaan uit middelen waaraan de giftgever een specifieke bestemming/besteding heeft meegegeven.

Voorzieningen

Voor personele kosten is een voorziening gevormd voor in de toekomst uit te betalen jubileum-uitkeringen en het persoonlijk levensfasebudget. Deze voorzieningen worden gewaardeerd op basis van de in december van het boekjaar geldende salarissen.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan een jaar. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal een jaar. De schulden worden bij de eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). De over het boekjaar verschuldigde premies zijn als kosten verantwoord. Voor per balansdatum nog niet betaalde premies wordt een reservering opgenomen. Aangezien deze verplichtingen kortlopend zijn, zijn deze gewaardeerd tegen de nominale waarde. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie, beleggingsrendement op het fondsvermogen leiden mogelijk tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een opgenomen voorziening. In geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds heeft Vrienden van De Hoop geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies.

Momenteel is sprake van een tekort in het pensioenfonds PFZW. Het fonds heeft een dekkingsgraad van 96,5% ultimo 2019 (2018: 101,3%). PFZW heeft in maart 2019 een geactualiseerd herstelplan ingediend uitgaande van de financiële situatie ultimo 2018. Volgens dat plan kan PFZW in het jaar 2027 voldoen aan de wettelijke eisen voor de reserves. De dekkingsgraad die PFZW dan bereikt moet hebben bedraagt 124,4%. Ieder jaar wordt het plan geactualiseerd en ter goedkeuring voorgelegd aan DNB.

Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderinggrondslagen en toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Geworven baten

Geworven baten worden verantwoord voor het werkelijk ontvangen bedrag, de door de eigen organisatie gemaakte kosten worden in de staat van baten en lasten als last gepresenteerd. Donaties, giften en schenkingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen. Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidies

Subsidies worden verantwoord op het moment dat deze ook daadwerkelijk zijn besteed.

Sponsoring en deelnemersbijdragen

Ontvangen baten van sponsoring worden verantwoord in het jaar dat ze ontvangen worden. Deelnemersbijdragen worden verantwoord in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Overige baten betreffen hoofdzakelijk inkomsten uit verhuur van onroerend goed. Opbrengsten worden verantwoord in de periode waarop de huur betrekking heeft.

Kostentoerekening

De criteria van de verdeling van de kosten over enerzijds doelstelling A tot en met C en anderzijds de fondsenwerving en beheer en administratie zijn als volgt:

Voor wat betreft salarissen en sociale lasten is vanaf boekjaar 2019 gekozen voor een verdeling per individuele medewerker, waardoor een nog specifiekere verdeling mogelijk is. Deze schattingswijziging geeft geen materiële verschillen.

- Alle kosten voor personeel (salarissen en sociale lasten en overige personeelskosten) worden toegedeeld op basis van een uitgevoerde ureninschatting per individuele medewerker. De kosten voor communicatie en evenementen en de organisatiekosten worden per begrotingsregel verdeeld op basis van een kwalitatieve inschatting.

- Het salaris van de directeur wordt voor 40% toegerekend aan de kosten van beheer en administratie, voor 20% aan fondsenwerving, voor 20% aan voorlichting, voor 10% aan de doelstelling exploitatie onroerend goed t.b.v. De Hoop en voor 10% aan de bijdrage hulpverlening.

- Alle overige algemene en aan directie en administratie toerekenbare uitvoeringskosten worden evenredig verdeeld over de 3 doelstellingen, fondsenwerving en beheer en administratie.

- De bijdrage aan St. De Hoop ten behoeve van de Financiële Administratie (=0.5 fte) wordt toegerekend aan de kosten van beheer en administratie.

Grondslag voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt het resultaat van het boekjaar aangepast voor posten in de staat van baten en lasten en balansmutaties die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (in Euro's)

Activa

Immateriële vaste activa

6.1 Benodigd voor de bedrijfsvoering

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2019	121.864	78.861	43.004
Investeringen 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	121.864	78.861	43.004
Afschrijving 2019	<u>0</u>	<u>14.812</u>	<u>14.812</u>
	121.864	93.673	28.192
Volledig afgeschreven 2018	<u>-13.078</u>	<u>-13.078</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2019	<u>108.786</u>	<u>80.595</u>	<u>28.192</u>

De immateriële vaste activa betreffen een investering in een fondswerfwebsite voor evenementen die met ingang van 2016 volledig operationeel is en een in de loop van 2018 operationeel geworden nieuwe website.

Materiële vaste activa

6.2 Benodigd voor de bedrijfsvoering

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2019	153.945	49.979	103.966
Investeringen 2019	<u>5.615</u>	<u>0</u>	<u>5.615</u>
	159.560	49.979	109.581
Afschrijving 2019	<u>0</u>	<u>11.854</u>	<u>-11.854</u>
	159.560	61.833	97.726
Volledig afgeschreven 2019	<u></u>	<u></u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2019	<u>159.560</u>	<u>61.833</u>	<u>97.726</u>

6.3 Direct in gebruik voor de doelstelling

	Aanschaf- prijs	Afschrij- ving	Boek- waarde
Saldo per 1 januari 2019	5.078.044	2.046.649	3.031.395
Investeringen 2019	27.872	0	27.872
Desinvesteringen 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	5.105.916	2.046.649	3.059.267
Afschrijving 2019	0	139.476	-139.476
Terugname herwaardering	-37.977	-19.298	-18.679
Bijzondere waardeverminderingen	<u>-408.787</u>	<u>-217.138</u>	<u>-191.649</u>
	4.659.151	1.949.688	2.709.464
Volledig afgeschreven 2019	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Saldo per 31 december 2019	<u>4.659.151</u>	<u>1.949.688</u>	<u>2.709.464</u>
	<u></u>	<u></u>	<u></u>
Materiële vaste activa per 31 december 2019	<u>4.818.711</u>	<u>2.011.521</u>	<u>2.807.190</u>

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in onroerend goed, verbouwingen en installaties en inrichting en inventaris. De afschrijving van het onroerend goed bedraagt 3% van de aanschafprijs verminderd met de waarde van de grond. De afschrijving op de verbouwingen en installaties bedraagt 3 of 5% van de aanschafprijs. De afschrijving op inrichting en inventaris bedraagt 20% van de aanschafprijs. De afschrijvingen worden naar tijdsgelang toegepast. De specificatie van de materiële vaste activa is opgenomen in bijlage 1. Ultimo 2019 heeft er een eenmalige afwaardering plaatsgevonden van het Hofje de Hoop in verband met de verkoop in 2020 aan St. Haaswijk tegen een lagere prijs dan de boekwaarde. Hierdoor is een eenmalig boekverlies ad € 210.327 opgenomen. De panden zijn verzekerd tegen brand-schade voor een herbouwwaarde tot een totaalbedrag per 1 januari 2019 van € 10.402.000.

Financiële vaste activa

6.4 Leningen verstrekt in het kader van de doelstelling

Verstrekt zijn leningen aan:

		31-12-2019	31-12-2018
Stichting De Hoop	6.4.1	1.000.000	0
Stichting Krusada	6.4.2	0	8.135
Stichting Yubia Bendita/Curacao Youth Care Foundation	6.4.3	132.209	139.804
DHM Industrial Services B.V.	6.4.4	4.687	20.341
Particulier	6.4.5	0	25.000
		1.136.897	193.279
Af: voorziening leningen Stichting Yubia Bendita/CYCF		-132.209	-139.804
Saldo per 31 december		1.004.687	53.475

De specificatie van de leningen is opgenomen in bijlage 2.

	31-12-2019	31-12-2018
6.4.1 Stichting De Hoop		
Saldo per 1 januari	0	0
Verstrekt	1.000.000	0
Saldo per 31 december	1.000.000	0
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	0	0
Saldo langlopende vordering	1.000.000	0
Rente	6.575	0

Lening is in 2019 afgegeven aan Stichting De Hoop ggz. De lening is voor onbepaalde tijd. De schuldenaar is niet verplicht om tussentijds op de lening af te lossen maar dit is wel toegestaan. Over het saldo van de lening is een rente verschuldigd van 2,50% per jaar.

6.4.2 Stichting Krusada

Saldo per 1 januari	50.135	91.692
Afgelost	-43.487	-41.557
Saldo per 31 december	6.648	50.135
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	6.648	42.000
Saldo langlopende vordering	0	8.135
Rente	2.812	6.356

6.4.3 Stichting Yubia Bendita/Curacao Youth Care Foundation

Saldo per 1 januari	139.804	142.217
Aflossing	-7.595	-2.413
Saldo per 31 december	132.209	139.804

Deze renteloze lening diende ter financiering van de overname van financiële verplichtingen van de toenmalige Stichting Yubia Bendita. Aangezien aflossingen op onregelmatige basis plaatsvonden en er lange tijd onduidelijkheid is geweest over de rechtsopvolging van deze stichting, is voor de gehele lening een voorziening getroffen. In 2018 is met de rechtsopvolger van de Stichting Yubia Bendita, Curaçao Youth Care Foundation, een nieuw aflossingsschema overeengekomen. Ontvangen aflossingen worden verantwoord als vrijval van deze voorziening onder "Overige opbrengsten", paragraaf 7.3.2 van deze jaarrekening.

6.4.4 DHM Industrial Services B.V.

Saldo per 1 januari	35.941	47.806
Aflossing	-15.653	-11.865
Saldo per 31 december	20.287	35.941
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	15.600	15.600
Saldo langlopende vordering	4.687	20.341
Rente	1.387	2.585

Per 1 januari 2013 heeft DHM Industrial Services de activiteiten van De Hoop Metaal, onderdeel van Stichting Werkvisie De Hoop overgenomen. Hierbij zijn door Stichting Vrienden van De Hoop twee leningen verstrekt van € 70.000 resp. € 38.000. Eerstgenoemde lening betreft een achtergestelde lening, de tweede lening betreft een hypothecaire lening. Deze laatste lening is in 2017 in zijn geheel afgelost. Gedurende 2019 is de rente verlaagd naar 4%.

6.4.5 Particulier

Saldo per 1 januari	25.000	50.000
Aflossing	-25.000	-25.000
Saldo per 31 december	0	25.000
Af: aflossingsverplichting komend boekjaar	0	0
Saldo langlopende vordering	0	25.000
Rente	177	508

Lening is in 2014 ontstaan uit de nalatenschap van mw H. Hofman. De lening eindigde op 30 juni 2032. De schuldenaar was niet verplicht om tussentijds op de lening af te lossen maar dit was wel toegestaan. Over het saldo van de lening was een rente verschuldigd van 1,06% per jaar. In 2019 is de lening volledig afgelost.

	31-12-2019	31-12-2018
Vorraden		
6.5 Voorraad goederen	8.488	4.095

	31-12-2019	31-12-2018
Vorderingen		
6.6 Debiteuren		
Debiteuren per 31 december	513	7.866
	<u>513</u>	<u>7.866</u>
6.7 Aflossingsverplichtingen leningen u/g	<u>22.248</u>	<u>57.600</u>
6.8 Overige vorderingen		
Rente spaarrekeningen	310	295
Airmiles	974	974
Nog te ontvangen nalatenschappen	155.897	80.296
RC Stichting De Hoop	0	50
RC Stichting Krusada	28.085	37.245
Rente leningen ug	0	22
Netto lonen	0	708
Overigen	<u>12.015</u>	<u>17.538</u>
	<u>197.279</u>	<u>137.127</u>
6.9 Overlopende activa		
Waarborgsom T.P.G.	10.000	10.000
Vooruitbetaalde kosten	<u>10.070</u>	<u>7.485</u>
	<u>20.070</u>	<u>17.485</u>

	31-12-2019	31-12-2018
Liquide middelen		
6.10 Kas/Bank		
<u>Kas vreemde valuta</u>		
Saldo per 31 december	754	0
<u>ING Bank</u>		
ING: rekeningnummer 38.38.38	73.999	28.461
ING: rekeningnummer 35.04.700	2.699	3.157
Postbank rekeningnummer 45.66.84	7.169	3.622
ING: rekeningnummer 68.68.68.889	148.645	187.783
ING: rekeningnummer 65.05.87.995	4.067	20.249
ING: Vermogen spaarrekening 608.55.86.272	600.000	1.550.000
ING: rekeningnummer 66.72.06.728	3.916	2.196
ING: rekeningnummer 66.96.18.136	1.162	1.411
ING: rekeningnummer 66.94.13.682	959	2.161
ING: rekeningnummer 65.33.77.371	924	1.994
	843.540	1.801.034
Totaal Kas/Bank/Giro	844.294	1.801.034

In 2016 is het bestaande rekening-courantkrediet verlaagd van € 750.000 naar € 250.000 op rekening 68.68.68.889.

Per 1 maart 2019 is deze verder verlaagd tot nihil.

Passiva

		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
Reserves en Fondsen			
RESERVES			
6.11 Continuïteitsreserve	6.11.1	454.455	1.360.737
6.12 Bestemmingsreserves	6.12.1	2.397.618	1.651.892
		<u>2.852.073</u>	<u>3.012.629</u>

6.11.1 Continuïteitsreserve

Saldo per 1 januari	1.360.737	34.357
Dotatie/onttrekking uit resultaatbestemming	<u>-906.283</u>	<u>1.326.380</u>
Saldo per 31 december	<u>454.455</u>	<u>1.360.737</u>

Het streven van Vrienden van De Hoop is om giften zo spoedig mogelijk in te zetten voor de doelstelling. Ten aanzien van een aan te houden 'continuïteitsreserve' (dus in aanvulling op de bestemmingsreserves) hanteert het bestuur van Vrienden van De Hoop het volgende beleid. De minimale continuïteitsreserve wordt gebaseerd op de risico-inschatting dat de inkomsten in twee achtereenvolgende jaren onvoorzien met 25% afnemen ten opzichte van de jaarbegroting. Daarbij is het wenselijk om ter dekking van dit risico te streven naar een continuïteitsreserve ter hoogte van de uitkomst van het door Vrienden van De Hoop gehanteerde rekenmodel, betreffende een gedetailleerde analyse van de financiering van vaste activa en werkkapitaal, een risico-analyse van mogelijke, onverwachte inkomstendalingen (per inkomstencategorie) en een berekening van de omvang van de financiële verplichtingen. Per 31 december 2019 is de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve € 531.500.

Met name vanwege het verstrekken van een achtergestelde lening aan De Hoop ggz van € 1.000.000 is € 906.283 onttrokken aan de continuïteitsreserve. De bestemmingsreserves zijn toegenomen met € 745.726, bestaande uit de toevoeging van € 770.168 (met de name door genoemde achtergestelde lening) minus de onttrekking van € 24.442 vanwege afschrijvingen op eerder genomen herwaarderings en de vrijval herwaardering van het pand aan Hofje De Hoop 1-4.

6.12.1 Bestemmingsreserves

Reserve financiering activa:			
Reserve materiële vaste activa	6.12.1.1	75.464	99.907
Reserve financiering overige vaste activa	6.12.1.2	2.322.153	1.551.985
Saldo per 31 december		<u>2.397.618</u>	<u>1.651.892</u>

6.12.1.1 Reserve materiële vaste activa

Saldo per 1 januari	99.907	152.325
Dotatie/onttrekking	-5.764	-52.418
Terugname herwaardering	-18.679	0
Saldo per 31 december	75.464	99.907

	31-12-2019	31-12-2018
6.12.1.1.1 Reserve materiële vaste activa - Hofie De Hoop		
Saldo per 1 januari	19.822	20.965
Dotatie/onttrekking	-1.144	-1.144
Terugname herwaardering	-18.679	0
Saldo per 31 december	0	19.822

6.12.1.1.2 Reserve materiële vaste activa - Spuiweg 73-75		
Saldo per 1 januari	80.085	84.705
Dotatie/onttrekking	-4.620	-4.620
Saldo per 31 december	75.465	80.085

6.12.1.1.3 Reserve materiële vaste activa - Spuiweg 158-160		
Saldo per 1 januari	0	46.654
Dotatie/onttrekking	0	-46.654
Saldo per 31 december	0	0

6.12.1.2 Reserve financiering overige vaste activa		
Saldo per 1 januari	1.551.985	2.399.217
Dotatie/onttrekking	770.168	-847.232
Saldo per 31 december	2.322.153	1.551.985

FONDSEN

	31-12-2019	31-12-2018
6.13 Bestemmingsfondsen		
Saldo per 1 januari	151.153	215.658
Ontvangen	364.529	776.512
Besteed	-459.297	-841.017
Saldo per 31 december	56.385	151.153

Dit betreft giften en bijdragen welke ten gevolge van de door de giftgevers aangegeven bestemming aangewend diener te worden voor investeringen of (nog) niet door de stichting uitgevoerde projecten. In bijlage 3 zijn de onttrekkingen uit de bestemmingsfondsen gespecificeerd per bijdrage.

Voorzieningen

6.14 Voorziening jubilea

	Stand per 1-1-2019	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Stand per 31-12-2019
Voorziening jubilea	10.520	1.960	0	12.480

Deze voorziening is opgenomen om de toekomstige kosten voor jubilerende werknemers te spreiden.

6.15 Levensfasebudget

Aangezien er vanaf 2019 geen personeelsleden meer in de oude overgangsregeling voor levensfasebudget (LFB) valle is per dit boekjaar de omvang van de verplichting inzake LFB betrouwbaar te bepalen. Hierdoor is deze verplichting per 31-12-2019 onder de kortlopende schulden opgenomen. Tevens zijn hierbij de vergelijkende cijfers aangepast.

Langlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
6.16 Hypothecaire leningen		
Leningen ING	1.492.000	1.576.000
	1.492.000	1.576.000

Af: aflossingsverplichtingen ING	84.000	84.000
----------------------------------	--------	--------

Saldo hypothecaire leningen	1.408.000	1.492.000
------------------------------------	------------------	------------------

Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)	84.000	84.000
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)	1.408.000	1.492.000
Hiervan langlopend (> 5 jaar)	1.072.000	1.156.000

6.16.1 Leningen ING	Stand per 1-1-2019	Verstrekking 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
ING 65.46.54.131	1.576.000	0	84.000	1.492.000
	1.576.000	0	84.000	1.492.000

Lening ING 65.45.54.131

Deze ING-lening met een hoofdsom van € 2.500.000 is in 2007 opgenomen ter financiering van het Media- en Congres centrum van Stichting Vrienden van De Hoop. De rente bedraagt 1,98% met een rentevastperiode van tien jaar tot 1 november 2027. Vanaf 1 februari 2008 wordt per kwartaal € 21.000 afgelost. De lening heeft een looptijd van 30 jaar.

Door Stichting Vrienden van De Hoop zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- een eerste hypotheek à €2.500.000 op het pand Provincialeweg 122 te Dordrecht.

		31-12-2019	31-12-2018
6.17 Rentedragende en renteloze leningen			
Rentedragende leningen	6.17.1	19.191	65.928
Renteloze leningen	6.17.2	28.361	51.050
		47.553	116.978
Af: aflossingsverplichtingen		32.805	67.939
Saldo langlopende renteloze en rentedragende leningen		14.748	49.039
Kortlopend deel van de langlopende schulden (< 1 jr.)		32.805	67.939
Langlopend deel van de langlopende schulden (> 1 jr.)		14.748	49.039
Hiervan langlopend (> 5 jaar)		14.748	14.748

6.17.1 Rentedragende leningen

	Stand per 1-1-2019	Verstrekking 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
Kodamb	3.250	0	3.250	0
B.J. Klop Holding b.v.	62.678	0	43.487	19.191
	65.928	0	46.737	19.191

Kodamb

Deze lening met een hoofdsom van € 130.000 is in 2009 verstrekt. De rente bedraagt 2% en de looptijd is 10 jaar. De aflossing geschiedt in 120 termijnen. De eerste aflossing vond plaats per 1 april 2009.

B.J. Klop Holding B.V.

Deze lening is verstrekt voor een bedrag van maximaal € 180.000 t.b.v. de realisatie van een werkervaringsloods bij Stichting Krusada op Bonaire. In 2014 is voor een bedrag van € 150.000 m.b.t. deze lening opgenomen. De rente bedraagt 8% voor een periode van maximaal acht jaar waarna het percentage herzien kan worden. De lening loopt maximaal 10 jaar.

6.17.2 Renteloze leningen

	Stand per 1-1-2019	Verstrekking 2019	Aflossing 2019	Stand per 31-12-2019
Leningen onbepaalde tijd	14.748	0	0	14.748
Leningen bepaalde tijd	36.302	0	22.689	13.613
	51.050	0	22.689	28.361

Kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
6.18 Crediteuren		
Crediteuren per 31 december	19.145	51.704
6.19 Aflossingsverplichtingen langlopende schulden		
Aflossingsverplichtingen ING	84.000	84.000
Aflossingsverplichtingen SKG	0	0
Aflossingsverplichtingen PDKN	0	0
Aflossingsverplichtingen rentedragende en renteloze leningen	32.805	67.939
	116.805	151.939
6.20 Belastingen en sociale premies		
Loonbelasting 6.20.1	48.340	50.746
Pensioenfonds 6.20.2	-12.534	-10.718
Omzetbelasting 6.20.3	-1.275	221
	34.530	40.249
6.20.1 Loonheffing		
Aangifte 4e kwartaal	48.340	50.746
	48.340	50.746
6.20.2 Pensioenfonds		
Eindafrekening	-12.534	-10.718
	-12.534	-10.718
6.20.3 Omzetbelasting		
BTW aangifte 4e kwartaal	-1.241	256
Suppletie boekjaar	-34	-35
	-1.275	221
	31-12-2019	31-12-2018
6.21 Overige schulden		
Bankkosten	0	2.273
Accountantskosten	6.140	6.354
Rente ING-bank	4.937	5.215
Reservering vakantiegeld/vakantierecht	60.874	53.358
Reservering levensfasebudget	75.864	58.560
Nog te betalen nettoloon	28	0
Waarborgsommen huurders	3.333	3.333
Bijdragen	242.698	158.961
RC - St. De Hoop	3.009	0
Diversen	21.912	9.760
	418.796	297.814

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

Baten	Begroting			
	2019	2019	2018	
7.1 Geworven baten				
Giften	2.649.358	2.515.000	2.852.758	
Subsidies	41.000	50.000	147.831	
	2.690.358	2.565.000	3.000.589	
Van de ontvangen giften heeft € 401.325 een aangewezen bestemming, anders dan De Hoop - Algemeen. In Bijlage 3 is aangegeven hoe en aan welke fondsen deze zijn toegevoegd.				
7.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten				
Sponsoring en deelnemersbijdragen	7.2.1	30.236	45.000	34.010
Resultaat verkoop artikelen	7.2.2	-168	0	161
		30.069	45.000	34.171
7.2.1 Sponsoring en deelnemersbijdragen				
Sponsoring		6.250	20.000	12.882
Deelnemersbijdragen		23.986	25.000	21.127
		30.236	45.000	34.010
7.2.2 Resultaat verkoop artikelen				
Netto-omzet		809	0	650
Kostprijs		-976	0	-489
		-168	0	161

		2019	Begroting 2019	2018
7.3 Overige baten				
Opbrengst exploitatie onroerend goed	7.3.1	70.327	70.000	422.666
Overige opbrengsten	7.3.2	10.172	0	10.045
		80.498	70.000	432.711
7.3.1 Opbrengst exploitatie onroerend goed				
Huren		70.327	70.000	174.489
Boekwinst verkoop panden		0	0	248.177
		70.327	70.000	422.666
7.3.2 Overige opbrengsten				
Vrijval voorziening lening Yubia Bendita/CYCF		7.595	0	2.413
Diverse opbrengsten		2.577	0	7.632
		10.172	0	10.045

		2019	Begroting 2019	2018
Lasten				
7.4 Salarissen en sociale lasten				
Salarissen	7.4.1	797.497	777.000	759.758
Sociale lasten en premies	7.4.2	199.461	190.000	179.595
		996.958	967.000	939.353
Gemiddeld aantal personeelsleden (in FTE's)		17		16
7.4.1 Salarissen				
Salarissen (inclusief vakantietoeslag)		797.497	777.000	759.758
		797.497	777.000	759.758
7.4.2 Sociale lasten en premies				
Sociale lasten		128.318	136.000	114.508
Pensioenpremie		65.880	54.000	59.005
Eindheffingen		5.264	0	6.082
		199.461	190.000	179.595
7.5 Overige personeelskosten				
Opleiding en vorming		8.043	5.000	1.132
Preventieve gezondheidszorg		2.376	1.000	466
Reiskosten woon-werk		11.131	8.500	8.774
Overige personeelskosten		21.167	18.500	35.056
		42.716	33.000	45.427

De post "overige personeelskosten" is inclusief de inhuur van een tijdelijke externe medewerker communicatie i.v.m. vervanging vanwege zwangerschapsverlof.

Specificatie directiebeloning

Het salaris van de directeur van Vrienden van De Hoop volgt de cao van de geestelijke gezondheidszorg.

	<u>A.T. Pothof</u>	
<u>Dienstverband</u>		
Aard (looptijd)	onbepaald	
uren	40	
part-time percentage	1,11	
periode	01/01 - 31/12	
 <u>Bezoldiging</u>		
Jaarinkomen	Totaal	Totaal per fte
bruto loon	73.582	66.224
vakantiegeld	5.887	5.298
eindejaarsuitkering	6.129	5.516
Totaal jaarinkomen	85.598	77.038
Belastbare vergoedingen en bijtellingen	0	
Werkgeversbijdrage pensioenpremies	7.824	
Overige beloningen op termijn	0	
Totaal kosten 2019	93.422	
<i>Totaal kosten 2018</i>	<i>99.618</i>	

In haar Regeling Beloning directeuren van Goededoelenorganisaties 2018 stelt de Vereniging Goede Doelen Nederland (GDN) dat de hoogte van de beloning van directeuren in verband dient te staan met de omvang en complexiteit van de organisatie, de organisatorische context en het directiemodel. In haar Regeling biedt GDN een model waarmee de individuele zwaarte van directiefuncties van fondswervende instellingen uitgedrukt in een zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties (BSD) bepaald kan worden. In dit model wordt de directeur van Vrienden van De Hoop vanaf 2018 ingeschaald in groep F (BSD-score 355). Het door GDN voor deze functiegroep als norm gestelde maximaal jaarinkomen in 2019 is € 97.871 per fte.

Met het oog op de verantwoording van de stichting aan de maatschappij en donateurs, is het beleid van Vrienden van De Hoop het salaris van de directeur tenminste altijd één schaal onder de vastgestelde functiegroep in te schalen. Het maximaal jaarinkomen van de directeur is daarmee vast te stellen op € 86.578 (functiegroep E) per fte. Het werkelijk betaalde jaarinkomen over 2019 is met € 77.038 per fte conform dit beleid. Naast de maximering van het jaarinkomen per schaal, wordt in de Regeling van GDN nog een absoluut maximum van € 194.000 gehanteerd voor alle beloningscomponenten bij elkaar. Met de totale kosten van € 93.422 in 2019 ligt Vrienden van De Hoop hier dus ver onder. Een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebeloning is tevens opgenomen in het Jaarverslag, hoofdstuk Interne organisatie.

	Begroting		
	2019	2019	2018
7.6 Bijdragen hulpverleningswerk			
De Hoop	898.918	867.000	539.719
Horeb	0	0	86.538
Chris en Voorkom!	72.669	70.000	442.396
CPC	47.830	45.000	54.128
Sta op Zorg	48.000	48.000	36.000
Encelia	11.250	15.000	25.384
Krusada	11.973	15.000	27.931
Stay Clean	0	0	30.000
De Brug	12.772	15.000	7.778
Terwille	93.435	90.000	121.928
Voedselbank	1.667	10.000	15.000
Vrijwilligers	0	0	5.681
	<u>1.198.513</u>	<u>1.175.000</u>	<u>1.392.484</u>

De realisatie van de bijdragen hulpverleningswerk is vrijwel conform de begroting. De bijdragen aan Encelia, Krusada, De Brug en Terwille worden verklaard door het niveau van de bestemde giften. De hogere bijdrage aan De Hoop ten opzichte van 2018 wordt verklaard door het honoreren van de “voorwaardelijke toekenningen” ad. € 157.000. De lagere bijdrage aan Chris & Voorkom! wordt verklaard door de verzelfstandiging van Chris & Voorkom! per 1 januari 2019, waardoor de bestemde giften voor deze stichting sindsdien rechtstreeks aan hen toevallen.

Zie bijlage 3 voor een specificatie van de bijdragen en de bestemmingsfondsen.

7.7 Huisvestingskosten

Onderhoud gebouwen	284	10.000	5.927
Onderhoud installaties	4.450	5.000	11.704
Verzekeringen en belastingen	7.944	10.000	17.380
Rentelasten financiering onroerend goed	34.227	39.000	66.479
Overige huisvestingskosten	<u>9.713</u>	<u>9.000</u>	<u>8.529</u>
	<u>56.618</u>	<u>73.000</u>	<u>110.019</u>

7.8 Afschrijvingskosten

Afschrijvingen panden	108.776	111.000	121.640
Afschrijvingen verbouwingen en installaties	20.579	25.000	25.946
Afschrijvingen inrichting en inventaris	205	1.000	7.242
Afschrijvingen herwaardering	5.764	6.000	6.612
Bijz. waardevermindering Materiële Vaste Activa	<u>191.649</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u>326.973</u>	<u>143.000</u>	<u>161.440</u>

7.9 Communicatie en evenementen

De Hoop Magazine	61.921	65.000	60.563
Glossy / kaarten VvH	5.615	15.000	0
Informatiebulletins	38.722	55.000	55.802
Telemarketing	32.955	23.000	38.300
Online werving	3.025	5.000	0
Voorlichting Encelia/Sta op Zorg/Terwille	1.321	3.500	6.826
Werving subsidies	2.274	2.500	2.530
Stands	3.328	10.000	0
Werving en behoud donateurs	18.771	35.000	13.880
Cycle for Hope en Vrouwen lopen voor Vrouwen	86.126	80.000	82.572
Afschrijvingen t.b.v. fondswervende activiteiten	14.992	20.000	21.707
Overige kosten voorlichtende activiteiten	<u>2.778</u>	<u>1.000</u>	<u>1.501</u>
	<u>271.828</u>	<u>315.000</u>	<u>283.681</u>

7.10 Organisatiekosten

Accountants- en advieskosten	11.342	12.000	10.710
Honoraria deskundigen	4.970	5.000	12.211
Bijdragen en contributies	17.109	17.000	17.176
Vakliteratuur	0	1.000	775
Bestuurlijke en representatieve kosten	2.572	2.500	3.848
Reis- en verblijfkosten	21.049	35.000	24.016
Bankkosten	6.869	15.000	14.940
Verzekeringen	-100	5.000	0
Kosten salarisverwerking	2.288	2.500	2.196
Afschrijvingskosten inventaris	9.964	6.000	0
Kantoorbenodigdheden en -apparatuur	79.165	108.000	96.647
Overige organisatiekosten	<u>-2</u>	<u>2.000</u>	<u>1.091</u>
	<u>155.226</u>	<u>211.000</u>	<u>183.609</u>

7.11 Rentebaten en -lasten

Rentebaten

Leningen u/g	10.951	7.000	10.472
Overige rentebaten	<u>310</u>	<u>0</u>	<u>295</u>
	11.261	7.000	10.767

Rentelasten

Rekening-courant banken	0	0	0
Overige rentelasten	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0	0

7.11 Resultaat rentebaten en -lasten

	<u>11.261</u>	<u>7.000</u>	<u>10.767</u>
--	---------------	--------------	---------------

Gebeurtenissen na balansdatum

Coronacrisis

In het voorjaar van 2020 werden door de overheid rigoureuze maatregelen genomen om de verspreiding van het corona-virus (COVID-19) tegen te gaan. Op het moment van vaststellen van Jaarverslag en Jaarrekening 2019 zijn de consequenties van het overheidsbeleid voor de samenleving als geheel, laat staan specifiek voor de goededoelensector, niet te overzien. Vrienden van De Hoop hanteert daarom in dit stadium drie scenario's, die maandelijks opnieuw worden getoetst met de dan beschikbare informatie. Het meest gunstige scenario gaat uit van een neutrale of zelfs positieve impact van de crisis op de inkomsten en het resultaat, waarbij de uitgaven en investeringen conform de begroting kunnen worden gedaan. Het meest ongunstige scenario gaat uit van een inkomstendaling van 20% of meer, waarbij alle beïnvloedbare kosten tegen het licht worden gehouden die niet direct wervend of missionair zijn. Op het moment van vaststellen van de jaarrekening gaat Vrienden van De Hoop uit van het 'tussenscenario' waarbij de inkomsten maximaal 20% lager uitkomen dan begroot. Een overweging hierbij is, dat de grootste fondsenwervende evenementen konden worden uitgesteld naar het najaar van 2020 en niet behoeften te worden afgelast. Dit geeft gelegenheid om zo nodig de opzet van de evenementen aan te passen aan de dan geldende regelgeving, zodat het risico van algehele afgelasting verder wordt geminimaliseerd. Ook gezien de gemengde samenstelling van de baten (waaronder de doorlopende incasso's, de diversiteit aan evenementen en bedrijven, nalatenschappen), de hoogte van de continuïteitsreserve, de liquiditeit en de verwachte boekwinst op te verkopen vastgoed, verwacht Vrienden van De Hoop geen continuïteitsrisico of significante negatieve impact op de doelstellingsbijdragen en/of de eigen werkorganisatie.

VASTSTELLING JAARREKENING

Het bestuur van Stichting Vrienden van De Hoop te Dordrecht heeft de jaarrekening over 2019 vastgesteld in zijn vergadering d.d. 13 mei 2020.

C.M. Kloet

Voorzitter

Y. Starreveld

Secretaris

C. Mulder

Lid

H. van den Heuvel

Lid

L.A. Verweij

Lid

Stichting Vrienden van de Hoop
Provincialeweg 122
3329 KP DORDRECHT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Vrienden van de Hoop

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Vrienden van de Hoop te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag op pagina 52 tot en met pagina 81 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Vrienden van de Hoop per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019 (met een balanstotaal van € 4.932.962);
2. de staat van baten en lasten over 2019 (met een resultaat van € 236.646 tekort); en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vrienden van de Hoop zoals vereist in de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag (pagina 4 tot en met pagina 51);
- bijlage 1: Specificatie van de materiële vaste activa;
- bijlage 2: Overzicht van de financiële vaste activa;
- bijlage 3: Specificatie giften, bestemmingsfondsen en bijdragen;
- bijlage 4: Verschillenanalyse.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat en alle informatie bevat die op grond van de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties vereist is. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 26 mei 2020.

WIT accountants B.V.
Drs. J. Snoei RA

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

Wij hebben onze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze doelstelling is om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening vrij van materiële afwijkingen als gevolg van fouten of fraude is. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

SPECIFICATIE MATERIËLE VASTE ACTIVA PER 31 DECEMBER 2019 (in Euro's)

	Aanschaf- prijs	Boek- waarde 31-12-2018	afschr. 2019	invest./ desinvest.	herwaar- dering	Boek- waarde 31-12-2019
Bedrijfsmiddelen						
<u>Onroerend goed</u>						
Verbouwingen opslagloods V&F	6.175	3.043	180	0	0	2.864
Media- en Congrescentrum (deel BM)	111.249	70.891	2.810	0	0	68.080
Totaal	117.423	73.934	2.990	0	0	70.944
<u>Inrichting & inventaris</u>						
Kantoor Vrienden	42.136	30.032	8.864	5.615	0	26.783
Totaal bedrijfsmiddelen	159.559	103.966	11.854	5.615	0	97.726
Direct in gebruik voor doelstellingen						
<u>Onroerend goed</u>						
Spuiweg 73-75:						
- grond en panden	99.832	45.272	2.069	0	0	43.203
- verbouwingen en installaties	216.360	170.653	6.560	0	0	164.093
- herwaardering	153.432	80.084	4.620	0	0	75.464
Spuiweg 73-75:	469.624	296.009	13.250	0	0	282.760
Spuiweg 106-110:						
- grond en panden	91.516	47.596	1.901	0	0	45.695
- verbouwingen en installaties	279.247	42.786	4.060	0	0	38.726
Spuiweg 106-110:	370.763	90.382	5.961	0	0	84.421
Hofje De Hoop 1-4:						
- grond en panden	399.950	220.035	10.432	0	-156.038	53.566
- verbouwingen en installaties	72.404	37.792	2.180	0	-35.611	0
- herwaardering	37.977	19.822	1.144	0	-18.679	0
Hofje De Hoop 1-4:	510.331	277.649	13.756	0	-210.327	53.566
Opslagloods:						
- verbouwingen en installaties	2.646	1.304	77	0	0	1.227
Opslagloods:	2.646	1.304	77	0	0	1.227
Media- en Congrescentrum:						
- grond en panden	3.620.335	2.307.240	91.564	0	0	2.215.676
- verbouwingen en installaties	77.014	45.313	7.701	0	0	37.612
Media- en Congrescentrum:	3.697.349	2.352.553	99.265	0	0	2.253.288
<u>Totaal onroerend goed</u>	5.050.713	3.017.897	132.308	0	-210.327	2.675.261

	Aanschaf- prijs	Boek- waarde 31-12-2018	afschr. 2019	invest./ desinvest.	herwaar- dering	Boek- waarde 31-12-2019
<u>Inrichting & inventaris</u>						
Media- en Congrescentrum	60.236	13.292	6.962	27.872	0	34.202
Airco Radiostudio MCC	4.968	205	205	0	0	0
<u>Totaal inrichting & inventaris</u>	65.204	13.498	7.167	27.872	0	34.202
Totaal doelstelling						
	5.115.917	3.031.395	139.476	27.872	-210.327	2.709.464
Totaal mat. vaste activa						
	5.275.476	3.135.361	151.330	33.487	-210.327	2.807.190
<u>Per soort</u>						
- grond en panden	4.322.882	2.691.033	108.776	0	-156.038	2.426.220
- verbouwingen en installaties	653.845	300.892	20.759	0	-35.611	244.521
- herwaardering	191.409	99.907	5.764	0	-18.679	75.464
- inrichting en inventaris	107.340	43.529	16.031	33.487	0	60.985
Totaal mat. vaste activa	5.275.476	3.135.361	151.330	33.487	-210.327	2.807.190

BIJLAGE 2

Overzicht van langlopende vorderingen per 31-12-2019 (in Euro's)

Lening nr.	Leningnemer	Datum	Hoofdsom	Totale looptijd	Soort lening	Werkelijke rente (%)	Saldo 31-12-2018	Nw leningen in 2019
			€			%	€	€
<u>Leningen De Hoop</u>								
Achtergestelde lening	De Hoop ggz	15-03-13	1.000.000	onbepaald	achtergesteld	2,50%	0	1.000.000
<i>Subtotaal</i>			<u>1.000.000</u>				<u>0</u>	<u>1.000.000</u>
<u>Leningen Stichting Krusada</u>								
Werkervaringsloods	St. Krusada	14-05-14	180.000	10 jaar	onderhands	8,00%	50.135	0
<i>Subtotaal</i>			<u>205.000</u>				<u>50.135</u>	<u>0</u>
<u>Leningen DHM Industrial Service</u>								
DHM Industrial Service - 1	DHM Industrial Service	07-01-13	70.000	10 jaar	achtergesteld	4,00%	35.941	0
<i>Subtotaal</i>			<u>70.000</u>				<u>35.941</u>	<u>0</u>
<u>Lening vanuit nalatenschap</u>								
	Particulier	05-01-14	50.000	25 jaar	onderhands	1,06%	25.000	0
<i>Subtotaal</i>			<u>50.000</u>				<u>25.000</u>	<u>0</u>
<u>Lening Yubia Bendita/CYCF</u>								
	Yubia Bendita/CYCF	01-03-01	165.181				139.804	0
<i>Subtotaal</i>			<u>165.181</u>				<u>139.804</u>	<u>0</u>
Totaal Generaal							250.879	1.000.000
Voorziening Yubia Bendita/CYCF							-139.804	0
Balans 31/12/2019							<u>111.075</u>	<u>1.000.000</u>

Aflossing 2019	Afboeking 2019	Saldo 31-12-2019	Rente 2019	Saldo over 5 jaar	Resterende looptijd	Aflossingswijze	Aflossing 2020 verwerkt in 2019	Langlopend per 31-12-2019	Gestelde zekerheid
€	€	€	€	€			€	€	
0	0	1.000.000	6.575	1.000.000		per maand	0	1.000.000	geen
<u>0</u>	<u>0</u>	<u>1.000.000</u>	<u>6.575</u>	<u>1.000.000</u>			<u>0</u>	<u>1.000.000</u>	
43.487	0	6.648	2.812	0	5 jaar	per maand	6.648	0	geen
<u>43.487</u>	<u>0</u>	<u>6.648</u>	<u>2.812</u>	<u>0</u>			<u>6.648</u>	<u>0</u>	
15.653	0	20.287	1.387	0	3 jaar	per kwartaal	15.600	4.687	hypotheek
<u>15.653</u>	<u>0</u>	<u>20.287</u>	<u>1.387</u>	<u>0</u>			<u>15.600</u>	<u>4.687</u>	
25.000	0	0	177	0			0	0	geen
<u>25.000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>177</u>	<u>0</u>			<u>0</u>	<u>0</u>	
7.595	0	132.209	0	0			0	132.209	geen
<u>7.595</u>	<u>0</u>	<u>132.209</u>	<u>0</u>	<u>0</u>			<u>0</u>	<u>132.209</u>	
91.734	0	1.159.145	10.951	1.000.000			22.248	1.136.897	
<u>-7.595</u>	<u>0</u>	<u>-132.209</u>	<u>0</u>	<u>0</u>				<u>-132.209</u>	
<u>84.140</u>	<u>0</u>	<u>1.026.935</u>	<u>10.951</u>	<u>1.000.000</u>			<u>22.248</u>	<u>1.004.687</u>	

BIJLAGE 3

Bestemmingsfondsen	Kstn werving					Begr.2019		
	Saldo 1/1	Giften	en beheer	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31/12	bijdragen	bijdragen
De Hoop - Algemeen	-	2.248.032	-802.942	756	-756	-	55.000	55.000
De Hoop - KJP	905	1.395	-1.119	275	-1.180	-	3.430	-
De Hoop - Pastoraat	-	2.507	-376	2.131	-2.131	-	118.936	115.000
De Hoop - Buitenlandwerk	-	-	-	-	-	-	3.724	5.000
De Hoop - Inloophuizen	-	114.005	-13.289	100.716	-100.716	-	146.340	140.000
De Hoop - Huizen van Hoop	-	7.693	-1.154	6.539	-6.539	-	50.441	50.000
Huis van Hoop Ridderkerk	-	3.500	-	3.500	-	3.500	-	-
De Hoop - Interne Opleidingsschool / Stay Clean	8.548	20.249	-335	19.914	-28.462	-	176.100	180.000
De Hoop - Kinderen verslaafde ouders	24.556	20.994	-1.649	19.344	-37.400	6.500	37.400	25.000
De Hoop - Kennisinstituut christelijke ggz	-	-	-	-	-	-	57.000	57.000
De Hoop - Opleidingsfonds	-	-	-	-	-	-	100.000	100.000
De Hoop - Overige projecten	-	665	-	665	-665	-	40.000	30.000
De Hoop - Noodfonds	-	4.946	-	4.946	-4.946	-	5.910	10.000
De Hoop - Werkervaring & Opleiding	106.191	52.741	-7.911	44.830	-104.636	46.385	104.636	100.000
Chris en Voorkom!	-	2.669	-	2.669	-2.669	-	72.669	70.000
CPC - Algemeen	-	33.610	-4.845	28.765	-28.765	-	35.000	35.000
CPC - Vast	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000
CPC - Hulpfonds behandeling	-	2.830	-	2.830	-2.830	-	2.830	-
Sta Op Zorg - Inloophuis	8.397	18.069	-2.710	15.358	-23.756	-	48.000	48.000
Encelia - Algemeen	-	11.250	-	11.250	-11.250	-	11.250	15.000
Krusada - Algemeen	-	9.161	-	9.161	-9.161	-	11.973	15.000
De Brug	-	-	-	-	-	-	12.772	15.000
Terwille	2.556	95.044	-4.164	90.880	-93.435	-	93.435	90.000
Vrienden van De Hoop - voedselbank	-	-	-	-	-	-	1.667	10.000
Totaal bestemmingsfondsen	151.153	2.649.358	-840.495	364.529	-459.297	56.385	1.198.513	1.175.000

BIJLAGE 4

Verschillenanalyse jaarrekening 2019 en begroting 2019
(in Euro's)

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Verschil	
			in €	in %
Baten				
Geworven baten	2.649.358	2.515.000	134.358	5%
Opbrengst exploitatie onroerend goed	70.327	70.000	327	0%
Opbrengst subsidies	41.000	50.000	-9.000	-18%
Resultaat rentebaten en -lasten	11.261	7.000	4.261	61%
Overige opbrengsten	40.240	45.000	-4.760	-11%
Som der baten	2.812.185	2.687.000		
Lasten				
Besteed aan doelstellingen:				
Exploitatiekosten accommodatie t.b.v.				
Stichting De Hoop en gelieerde instellingen	465.168	302.750	162.418	54%
Bijdragen hulpverleningswerk	1.359.924	1.160.750	199.174	17%
Voorlichtende activiteiten	383.245	423.950	-40.705	-10%
Totaal besteed aan doelstellingen	2.208.337	1.887.450		
Wervingskosten baten	569.906	606.450	-36.544	-6%
Kosten beheer en administratie	270.589	266.100	4.489	2%
Som der lasten	3.048.831	2.760.000		
Overschot / Tekort (-)	-236.646	-73.000		

